

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjenišstvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Francišanska ulica 6/1. Rokopisov ne vracamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din. za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebej. Pošt. čk. rač. 11.197. Telefon 3112.

Aktualna prosvetna vprašanja.

(Predstavniki poverjenstva UJU pri prosvetnem inšpektorju g. dr. Dragotinu Lončarju.)

V petek dne 28. marca t. l. je sprejel zastopnike poverjenstva UJU prosvetni inšpektor Ljubljanske oblasti g. dr. Dragotin Lončar. V zastopstvu so bili poverjeniki Andrej Skulj, strokovni tajnik Josip Kobal in urednik Ivan Dimnik. G. prosvetni inšpektor je izrazil željo, da čuje mišljenje in želje učiteljstva o posrednih aktualnih prosvetnih vprašanjih.

Poverjenik Andrej Skulj je pozdravil g. prosvetnega inšpektorja v imenu organiziranega učiteljstva. G. prosvetni inšpektor je naglasil, da želi sodelovanja učiteljstva pri vseh vprašanjih prosvete, v blagor države in naroda, katerima služimo vsi.

Po odredbi ministrstva prosvete P. br. 342 z dne 14. januarja 1929 morajo vsi uradniki in uslužbenci v področju ministrstva prosvete v osebnih zadevah, kakor pri nameščanjih in premeščanjih, v zadevi odsodstva, bolezenskih in drugih zadevah vlagati prošnje le preko svojih starišin. Nepotrebne obiske pri prosvetni upravi je treba omejiti in odpraviti. Sreski nadzorniki morajo dobiti več vpliva v svojem področju, da bodo manjše zadeve lahko sami rešili ter se ne bo oblastni prosvetni upravi treba muditi z njimi. Pri šolskih upraviteljih in sreskih šolskih nadzornikih se morajo stranke najprej zglasiti. Ti pa poročajo prosvetnemu oddelku. Na ustne prošnje za premeštev se ne bo oziralo in je treba v vsakem slučaju pisane prošnje. Absolutno ne gre, da prošilec na podeljeno mesto naknadno resignira, dasi je sam prošil za premeštev. Instančna pot za pritožbe je upravitelj, sreski šolski nadzornik in šole v slučaju, če odredita ta dva iz kateregakoli razloga, se je obrniti na prosvetni oddelček, ki bo zadevo preiskal ter zašil vse prizadete. V izvestnih primerih naj članstvo išče zaščite pri svojih sreskih učiteljskih društvih, ki bodo v zadevah intervenirala potom poverjenstva UJU. Na pavšalne, anonimne slučaje brez konkretnih navdov se prosvetna uprava ne bo ozirala. — Na ta način bo mogoče, da se prepreči vsaka krivica in vsaka zloraba.

Tov. poverjenik je nato poudaril, da bi bilo nujno potrebno sklicati konferenco sreskih nadzornikov iz celotne oblasti, da se utrdijo gornji pravci in ugotove druga nujna vprašanja, ki jih je treba rešiti in urediti. G. prosvetni inšpektor je poudaril, da je taka konferenca predvidena. Urediti je zadevo kritja stroškov ter najti tozadevni izhod. S sklicanjem pa malo počaka, ker je komaj nastopil, da znova prouči še nekatera vprašanja. Gg. sreske šolske nadzornike bo pismono pozval, da predložijo svoje mišljenje in zadeve, ki so nujne za enotno ureditev ter naj bi prišle v razpravo pri tej konferenci. Govor je bil tudi o movih pavšalih za nadzornike, po budžetu.

Nato je sprožil g. prosvetni inšpektor vprašanje nameščanja in premeščanja učiteljstva. Stalnost in razpisi so ukinjeni, vendar pa naj vlada v tem pogledu gotov stalen red. Kdor želi premeštevati mora vložiti prošnjo! Premestitev po členu 71. se bodo vršile le v slučajih, ako je mesto brez učitelja, torej prosto ter se nihče ne oglasi, da mora prosvetna uprava poslati iz službene potrebe nekoga na izpraznjeno mesto, iz socialnih ali drugih utemeljenih razlogov na podlagi prošnje in po disciplinskem pravoreku. V vsakem slučaju bo pa temeljni princip ta, da se ne škoduje s tem koga drugega in se mu ne napravi krivica. Zastopniki poverjenstva so objasnili, da se organizacija poteza za zopetno uvedbo razpisov, če tudi mesta s tem ne bodo stalna. Na ta način je zelo olajšano delo tudi za prosvetno upravo. Sklicovali so se na izjavo g. ministra prosvete. Ustreženo bo s tem učiteljstvu in prosvetni upravi, ki ji je tudi težko sami razporejati, ko ne ve želj učiteljstva, učiteljstvu pa niso znana izpraznjena mesta. G. prosvetni inšpektor je soglašal s predlogom ter je povdaril, da ga bo podpiral. Poverjenstvo naj predloži tozadevno pismono predstavko tudi njemu. Zastopniki poverjenstva so nato prosili, naj prosvetni oddelček zadrži prošnje zadnjega razpisa, da se bo razpored ob sklepu šolskega leta izvršil na podlagi teh prošenj. Gospod inšpektor je povdaril, da je to nemogoče, ker so se morale prošnje vrniti prošilec.

Ob tej priliki se je obravnavala tudi nujna zadeva uvedbe točnega katastra v vseh prosvetnih uradih gde stala šola in učiteljstva. Kateri učitelji(ice) so nameščeni po razpisu, kateri po čl. 71. in od kdaj na posrednih šolah, koliko jih je na dopustu, prideljenih drugam, suplentov in za koliko časa,

koliko jih je nadstevilnih in na razpoložnjo? G. prosvetni inšpektor je naglasil, da bo v to svrhu uvedel točen kataster, iz katerega bo vsak hip razvidno stanje na posrednih šolah.

Glede disciplinskih predpisov so zastopniki poverjenstva povdarili zaštevost sedanjega postopka v ljubljanski oblasti, ki se naslanja na zakon iz leta 1873. Ta postopek absolutno ne odgovarja modernim principom disciplinskega postopanja. G. prosvetni inšpektor je izrazil željo, da se mu tudi v tej zadevi napravi pismono predstavka ter bo tudi on podpiral željo učiteljstva, da se uvede zopet svoječasa uredba o disciplinskem postopanju, dokler ne bo to vprašanje urejeno s šolskim zakonom.

Pri tej priliki je potekel razgovor o značnih disciplinskih slučajih, ker so načelnega značaja in se je imenovane zasledovalo disciplinsko za zadeve, ne da bi se prej dognal kak pregrešek po društvenem, oziroma tiskovnem zakonu. Enako so bili omenjeni z obeh strani še nekateri drugi disciplinski slučajji, ki so pa službenega značaja.

V vprašanju oblastnega in krajevnih šolskih odborov je g. inšpektor povdaril stališče g. ministra prosvete, da je treba v te odbore ljudi, ki bodo šoli naklonjeni in za delo vneti, ne pa taki, ki nasprotujejo interesom šole in še vedno gledajo vsako vprašanje s strankarskega vidika.

Brezpogojno je treba izvesti odloke ministrstva, da se bodo šolske zgradbe in prostori uporabljali izključno v šolske svrhe. G. inšpektor je izrazil željo, da se mu predložijo vsi zadevni slučajji.

V pogledu volonterjev se je g. inšpektor strinjal s stališčem, da je treba te vrste učiteljstvo ukiniti. Socialno pravično je, da so nameščeni oni z dobrimi izpričevani in so-

A. KOPRIVA:

Kaj še lahko storimo za Mladinsko Matico?

Za deset dinarjev.

Ni torej nemogoče doseči med ljudmi razumevanje, četudi težko, zdi se le, da ni pravega razumevanja in ljubezni do stvari v nas samih, onega navdušenja, kakršno je n. pr. v otrocih.

Težko ti je, ko pride otrok k tebi in solzen pripoveduje, da ne dajo ali ne zmorejo starši onih deset dinarjev. Izključeno je torej, da bi na šolah pridobili zadostno število naročnikov, če agitiramo samo v šoli, še tu le zadnje tedne in to kar za deset dinarjev. Starši se upirajo: Toliko sem že izdal v tem letu za zvezke, šolske knjige itd. Ne zmorem več! Ne dam več! In tako ne dobiš, ker nisi znal agitirati, ker si odbijal, namesto pridobival ljudi.

Treba iskati drugih načinov: Ustanoviti je po razredih ali šolah razredne ali šolske hranilnice in to že kot začetkom šolskega leta. Deca pozabi na tiste pare in dinarje, ki jih zdaj pa zdaj vložijo v hranilnico.

Ko si otrok prihrani deset dinarjev, jih izloči sporazumno z vlagateljem v zbiralnice za Mladinsko Matico. V višjih razredih, kjer vodijo blaginjske knjige in hranilnico otroci sami se razvije lepa tekma. Otrokom pa, ki ne prinesejo nobenih prihrankov ali so ti premajhni za članarino Mladinske Maticе, da hranilnica od vsakomesečne članarine ali od denarja, vloženega »za skupne namene« za Mladinsko Matico.

Meni se je n. pr. le na ta način posrežilo pridobiti večje število naročnikov. Prevzela je tukaj agitacijo s tem večinoma deca sama. Še to je bilo težavno. Kajti hranilnica je ustanovljena ne le za Mladinsko Matico, ampak za majski izlet in druge prilike, za kar pa tu ni mesta za točnojšo razlago, kakšna naj bo razredna ali šolska hranilnica. Še o Božiču in drugih prilikah pojemlje deca svoje prihranke in to večidel za zvezke, kruh, platno, predpasnik, volno, nakitje za božično drevo. Skoraj same potrebne reči. Včasih posežeš sam vmes, da ostane nekaj za Mladinsko Matico.

Tako si torej tukajšnja deca publikacije svoje Maticе sama prisluži, pritepeška itd. Ako pa bi še odrasli imeli zanj zanimanje, bi bilo neke 12%, ampak od 50—100% naročnikov. Ideal naš mora biti, da postanejo knjige Mladinske Maticе pomozno razredno čtivo, ki bi ga imel vsak otrok. Tako bi mogli tudi krajevni šolski odbori prispevati za Mladinsko Matico iz zneskov oziroma postavk za šolske potrebščine.

Stopiti na oder in malomarno vprašati: Kdo bo naročil knjige Mladinske Maticе? In čez par dni ali tednov zopet: Ali je že kdo prinesel deset dinarjev za Matico? ni nobena agitacija. Če pa vržeš še kako nepremišljeno pripombo: Zakaj pa ti nisi prinesel? Ti bi pa že mogel dati! Saj so starši bogati, ali saj niste tako revni! — potem pa že to celo ni nikak agitacija, ampak dosežemo s takimi in sličnimi besedami le nasprotno.

cialno šibkejši pred premožnimi. Nadalje j. g. inšpektor objavil zastopnikom učiteljstva, da namerava izvesti revizijo učiteljstva prideljenega v pisarne prosvetne uprave. Tozadevno se je obrnil na ministrstvo prosvete. Za poučevanje nesposobni naj ostanejo na svojih mestih, zdravi pa naj se vrnejo v šolo.

Obravnavalo se je tudi vprašanje centralnega šolskega vrta v Ljubljani in vprašanje šolskih vrtov v obče.

Zastopniki organizacije so prosili g. inšpektorja, naj bi se važna učiteljska in upraviteljska mesta ne odajala brez razpisov, ker to vzbuja nevoljo med učiteljstvom, ki bi tudi upravičeno lahko reflektiralo na ta mesta. G. inšpektor je hotel slišati mnenje predstavnikov organizacije tudi v nekaterih drugih personalnih zadevah, nekatere slučaje so pa zastopniki poverjenstva UJU sami iznesli, v kolikor je dobilo poverjenstvo tozadevno pismono vloge od članstva, oziroma sreskih društev.

Nadalje so zastopniki poverjenstva opozorili g. inšpektorja, da upraviteljska šola nimajo nakaznic za plačo 1. aprila in bi bilo neprijetno, ako bi izplačilo zakasnilo. Gosp. inšpektor je obljubil tozadevno intervenirati pri g. velikem županu.

Iz vseh izmenjav misli je bilo videti, da stoji g. inšpektor točno na principih, ki jih navaja v svoji poslanici na učiteljstvo. O drugih vprašanjih je rekel, da se bo še sproti razgovoril z zastopniki poverjenstva.

Po dveinpol urnem razgovoru so se predstavniki učiteljstva poslovili od g. prosvetnega inšpektorja z najboljšimi vtisi, da je podan temelj za zdrav razvoj šolskih in stanovskih razmer ter odstranitev vsakršnega strankarskega vpliva, kar bo gotovo v veliko korist učiteljstva in prosvete, naroda in države.

Včasih nanese tudi prilika, da je treba biti nekaj diplomata in potipati ljudi tam, kjer so najbolj občutljivi, n. pr. v ponosu.

Tu in tam torej lepo govorjenje o nalogah Mladinske Maticе tudi nič ne doseže in moraš zaobrniti drugače. Navidezno je to kakor beračenje, in čisto tudi zro ljudje na take agitacije kakor na kakšno beračenje, toda otrokov smeh na licih, ko je s teboj vred priboril svoje želje, te pomiri in plača za trud.

Ako bodo torej publikacije dobre, agitacija nepopustljiva in iskrena, kljub morebitnim »diplomatskim potezom« in bodo tudi odrasli knjige čitali, bo ostalo v ljudstvu zaupanje in ne bodo več odtegovali deset dinarjev za duševno in srčno izobrazbo svojih otrok.

Tako med ljudstvom. Deca pa navdušujmo za Matico tudi s tem, da jo poučimo o pomenu lastne, četudi majhne leposlovne in strokovne knjižnice, ako imamo sami kako knjižnico, jo pokažimo deci in povejmo, kako nastane od zrna do zrna pogača. S tem jo navdušujemo za knjigo in vzgajamo v bodoče ljudi, ki bodo imeli smisla tudi za vse druge koristne in lepe publikacije raznih Matic, družb ter javnih ljudskih in društvenih knjižnic, s tem podpremo slovensko književnost, umetnost in strokovno literaturo, z njo pa tudi književnike ter pomagamo dvigati slovensko kulturo.

In to storimo z agitacijo za deset dinarjev letno, ki jih bodo ljudje dali s »samoobsebi umevnostjo«, iz isto lahko kakor izdajajo denar za vzrejo svoje mladine. Otroci naj bi se veselili knjig kakor godovnega in božičnega darila.

Zbuditi v otroku ljubezen do čitanja, je največja kulturna vrednota, ki jo more nesti otrok iz šole in katero moramo razširiti tudi med vsem narodom. In povdarjam koncem, da leži poleg pouka v čitanju, i. dr. načinov vzgoje v ljubezni do čitanja v šoli in med ljudstvom mnogo te kulturne misije v pravični, smotreni in iskreni agitaciji za deset dinarjev Mladinski Matici.

Ure, zlatnine in srebrnine na obroke
brez zvišanja cen pri urarju in juvelirju
M. JLGGERJEV SIN, Maribor
Gosposka ulica 15.

Miroslava Leitgeb / Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3.
Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija. Zaloga DMC in vseh potrebačin za vezenje in predtisk.

FOTO-APARATE kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik
Ljubljana, Stari trg 9.

Splošne vesti.

POMEMBNA DESETLETNICA NAŠEGA SOLSTVA.

(Prevzem šolstva v Mariboru in okolici 1. aprila 1919.)

V razvoju našega šolstva je bil 1. april leta 1919. velevažen mejnik. Takrat je namreč prevzelo slovensko učiteljstvo šolstvo v Mariboru in njegovi okolici. S tem dejstvom je postal namreč lepi Maribor še eno resnično naš, jugoslovanski.

S kakšnimi težavami se je takrat borilo naše učiteljstvo v Mariboru in v okolici in kako je rešilo svojo zgodovinsko nalogo, se danes le še malokdo zaveda. Vsled dolge vojne izmučeno in vsled prehranjevalnih razmer sestradano učiteljstvo je šlo brez pomisleka na trdo delo v našo severno postojanko, ker ga je klicala domovina, država. Zapustilo je svoje družine, zapustilo vračajočo se udobnost in se podalo v negotovost, kjer jutraj nisi vedel, kje boš kosil opoldne, ko zvečer nisi znal, kam boš počel žil izmučeno teko ko počitku, ko nisi vedel, kaj te čaka prihodnji dan. Zakaj takrat je še vladalo v Mariboru burno, viharo življenje, vse ozračje je bilo nasičeno z eksplozivnimi snovmi. Le neznatna nepredvidnost, nepremišljenost, pa bi se lahko zrušilo vse ogrožene nove stavbe in za vselej pokopalo naše lepe nade na naš Maribor. In v takih razmerah je slovensko učiteljstvo prevzelo šolstvo in delalo v šoli in zunaj šole s tistim idealizmom in s tisto veliko navdušenostjo, ki je takrat objemala ves naš narod. To je bilo tisto učiteljstvo, katerega je oholi tuje smatral za manj vredno in kateremu sta bila Maribor in okolica do prevrata zabranjena. Nasprotniki so bili trdno uverjeni, da je tako globok preobrat v šolstvu Maribora nemogoč, in da mu slovensko učiteljstvo ne bode kos.

Kmalu pa so se morali na svojo žalost uveriti, da so se kruto motili v svoji sodbi. Zakaj osovraženo in pri mladini črnoeno slovensko učiteljstvo se je oprijelo trdega dela z vso ljubeznijo in z vso svojo dušo. To je kmalu izprevidela nahujskana mladina, izprevidela pa je po njej tudi mariborsko in okoliško prebivalstvo. Zato se je vršil ta važen preobrat brez vseh pretresljajev, kar je v prvi vrsti zasluga našega vrlega učiteljstva in pa obeh organizatorjev takratnega našega šolstva, namreč pokojnega dr. Karla Verstovškega, kot poverjenika za prosveto ter dr. Leopolda Poljanca, kot višjega šolskega nadzornika. Oba sta pustila učiteljstvu skoro docela proste roke, da je delalo kakor je vedelo in znalo. In da je delalo prav, to je najboljši dokaz, da obhajamo sedaj desetletnico tistih težkih, a vendar tudi tako lepih dni.

Namen teh vrstic je le opozoriti na ta važni zgodovinski dogodek, da se ne pozabi, kakor se danes, ko teče življenje v tako hitrem tempu, rado pozabi marsikaj.

O preobratu šolstva v Mariboru in v okolici ter o njegovem nadaljnjem razvoju tekom desetih let izda »Učit. dom« s pomočjo nekaterih krajevnih faktorjev posebno knjigo, ki izide že tekom tega meseca.

Meseca maja pa se namerava prirediti veliko učiteljsko zborovanje v Mariboru, katerega naj bi se po možnosti udeležila tudi druga učiteljska društva, zlasti ona ob naši severni meji. Takrat pregledamo svoje delo v minulem desetletju ter si začrtamo smeri in nade za bodočnost.

Kakor nalašč v proslavo desetletnice se slučajno vrši v soboto 6. aprila v Mariboru koncert našega pevskega zbora UJU. Zato je tem večja dolžnost ne samo mariborskega, ampak tudi onega učiteljstva iz bližnje in daljnje mariborske okolice, da skrbi za čim obilnejšo udeležbo pri tem koncertu.

—ski.

— Berlinski pedagoški študijski tedni za inozemce se vršijo za leto 1929. od 24. junija do 24. avgusta po sledečem redu: 1. Glasba od 24. junija do 7. julija. — Vršijo se metodna predavanja, hospitacije, predvsem pa naj bi obiskovalci spoznali moderni glasbeni pouk. — V tečaj bo sprejetih 40 priplašenec. 2. Novodobno šivanje 12.—26. avgusta, za 40 priplašenk. 3. Ročna dela 12.—26. avgusta. Praktična dela iz lesa, lepene in železa za 12—14 priplašenec. 4. Risanje 12. do 26. avgusta. Prostoročno risanje, risanje po naravi, dekorativno risanje itd., za 40 priplašenec. 5. Metodni tečaj. Spoznavanje pouka v osnovnih, višjih in poklicnih šolah — predvsem pa v poskusnih šolah. Tega tečaja se udeležijo lahko 80 obiskovalcev. — Za natančna navodila, oziroma za prosvete se je obrniti na: Auslandsabteilung des Zentralinstituts für Erziehung und Unterricht, Berlin W. 35, Potsdamer Straße 120.

— Naša delegacija na mednarodnem učiteljskem kongresu. Izvršni odbor UJU je imel te dni sejo, na kateri je bila izvoljena

Naročilnice in nakazila za Mladinsko Matico najpozneje do 10. aprila

delegacija, ki se udeležila mednarodnega učiteljskega kongresa v Belinzi. Predsednik delegacije je predsednik udruženja Vlada Petrovič. Kot delegat se udeležil kongresa tudi referent prosvetnega ministrstva gosp. Pavle Flerč.

— **Podpore za povzdigo šolstva v ljubljanski oblasti.** Komisar oblastne samouprave ljubljanske oblasti je nakazal za povzdigo šolstva naslednje zneske: a) za nove šole: Mrzla vas 20.000 Din, Zg. Šiška pri Ljubljani 15.000 Din, Lipoglav in Javorje, občina Dobrunje, za vsako po 25.000 Din, Sela pri Kamniku 20.000 Din, Gaberje pri Novem mestu 30.000 Din, občina Sv. Katarina nad Tržičem za šolo v Lomu 25.000 Din, za šolo v Zg. Dolini 15.000 Din; za šolo v Zaplani 30.000 Din, Škofja Loka 50.000 Din; b) za popravilo šole: Reteče, občina Stara Loka 10.000 Din, Smarjeta na Dolenjskem 30.000 Din, Tržišče 30.000 Din, Velika Dolina 25.000 Din, Mirna peč 30.000 Din, Banja Loka 30.000 Din, Hamec 10.000 Din, Studenec nad Krškem 15.000 Din, Šentgotard 10.000 Din, Smarje pri Ljubljani 10.000 Din, Trata nad Škofjo Loko 10.000 Din, Velike Lašče 10.000 Din, Zalag pri Komendi 20.000 Din, Leskovec pri Krškem 10.000 Din, Studenec-Ig 10.000 Din, Brdo pri Lukovici 5000 Din, Svibno pri Radčah 2000 Din, Bučka 5000 Din, Nomenj 8000 Din, Planina, okraj Črnomelj 5000 Din, Javorje nad Škofjo Loko 20.000 Din, Sela pri Šumберку 30.000 Din, Sv. Anton pri Rajhenburgu 25.000 Din, meščanska šola v Brezicah 25.000 Din; c) za šolske vodnjake, vrtove, vrtno ograje, greznice, učiteljska stanovanja itd.: Jarše 1000 Din, St. Lovrenc na Dolenjskem 3000 Din, Mozelj 1500 Din, Trstenj 2500 Din, Javorniški Rovt 3000 Din, Korin 5000 Din, Skaručna 2500 Din, Zalna 5000 Din, D. M. v Polju 1000 Din, Radeče 10.000 Din, Črnuče 5000 Din, Zvirče 5000 Din, Zužemberk 10.000 Din, Gor. Pirniče 2500 Din, Bosliva loka 3000 Din, Kamna gorica 5000 Din, Križe pri Tržiču 5000 Din, Šent Jernej 1000 Din, Smartno pri Kranju 5000 Din, Rakek 15.000 Din, Boštanj 2000 Din, Turjak 2000 Din, Breznica 5000 Din, Božakovo 1000 Din, Blanca ob Savi 5000 Din, St. Jurij pri Grosupljem 2500 Din, Veliki trn 2000 Din, Kapele 10.000 Din, Luce 1000 Din.

— **Nagrada uradnim zdravnikom za zdravniški pregled.** Prosvetni oddelek v Ljubljani je razposlal naslednjo okrožnico, izdano po prosvetnem ministrstvu: Prosvetno ministrstvo se je obrnilo za pojasnilo na ministrstvo za narodno zdravje z aktom sledeče vsebine: V več slučajih je to ministrstvo primorano, da v službenem interesu ukaže po prosvetnih oddelkih oblastnim sanitetnim referentom, da izvršijo pregled nad kakim obolnim prosvetnim delavcem, ki pa v svoji prošnji tega ne zahteva. V takih slučajih se pojavi vedno spor glede izplačila zdravniške nagrade, ker pregledani nočejo plačati te nagrade in to v smislu čl. 108. uradniškega zakona. — Ministrstvo za narodno zdravje je poslalo sledeči odgovor: Temu ministrstvu je čast sporočiti, da po čl. 192. finančnega zakona za 1928/29. l. nimajo državni in samoupravni zdravniški pravice do zdravniške nagrade takrat, ko vršijo pregled v smislu čl. 108. uradniškega zakona, na zahtevo državnih oblasti. Pravico do nagrade v tem slučaju imajo tedaj, če obstoja prošnja uslužbenca.

— **V prosvetnem ministrstvu** se je 4. aprila sestala komisija, ki bo pregledala ves učni načrt, ki je dosedaj veljal na osnovnih in srednjih šolah.

— **Učiteljska društva, odnosno izobraževalni krožki,** ki so prejeli brošuro „Liberalizem in „Sociologija“ in še niso poravnali pripadajočih, dolžnih zneskov — opozarjamo zadnjikrat na plačilo teh, ker bomo sicer primorani dolžne vsote prisilnim potom izterjati.

— **Učiteljska društva,** ki še niso nakazala poverjeništvu za centralo Beograd doplačilo za l. 1927/28. a 5 Din za vsakega člana, prosimo, da store to do 15. t. m.

— **Ona učiteljska društva,** ki do danes niso poravnala dolga napram poverjeništvu do konca februarja in ki niso poslala zapadlih mesečnih prijav — prejmejo njihovi člani (ce) stanovske liste samo še danes. — **Uprava poverjeništvu UJU Ljubljana.**

— **Učitelj in mladina.** V tisku je knjižica (Albina Čebularja: „Strički Matički, ki je namenjena učitelstvu in mladini. Posebno na nižji stopnji se učitelj trudi in muči ob izbiranju pesme za memoriranje. Težko je najti prav dobre pesmice za to plast mladine, da se ta zanje ogreje in se jih uči z radostjo na licih. Ta mladina je najbolj izbirčna in hoče le iskreno, zvočno in jako nazorno snov. V omenjeni zbirki dobiš pa samo izbrana dela, ki bodo kar tekla v mlada srčeca! Zbirka bo dotiskana za teden dni.

— **Tomo Jedlinič: Kratka srpska ili hrvatska slovnica.** I. i II. del. Z razpisom z dne 22. marca 1929. O. N. Br. 19.040. je gojenjo knjigo odobrilo ministrstvo prosvete kot učenik privatnega izdajanja za višje razrede osnovnih šol in za vse razrede meščanskih šol. Cena knjigi 10 Din. Založnica Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

— **Anton Bošče: Pesmi.** Celje 1929. — Izšla je zbirka pesmi pod gornjim naslovom in se dobiva v vseh knjigarnah.

— **Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.**

— **Žitnih kav je več vrst, ŽIKA** je pa samo ena. Zaradi njenih velikih vrednosti za zdravje ima vedno več prijateljev. Ni čudno, če se pojavljajo tudi ponaredbe. Pri nakupu je paziti zato na ime „ŽIKA“.

— **Odrecite se kajenju,** ker dim kvari zaveze. — **Le, če vzamete za pranje SCHICHTOV „RADION“,** lahko kadite brez skrbi.

Pokret učiteljic.

IZREDNI OBČNI ZBOR »DRUŠTVA UČITELJIC V LJUBLJANI«

dne 28. marca t. l. ob 9. uri dopoldne na šentjakovski šoli. Dnevni red: 1. Društvena poročila. 2. Izvolitev častnih članic. 3. Predavanje prof. Minke Skabernetove: »Pedagoški teden na Dunaju«. 4. Slučajnosti.

I. in II. Predsednica Milka Umbergerjeva pozdravi navzoče tovarišice, ki so se zbrale v lepem številu, da pokažejo zanimanje za naše društvo in počaste najzaslužnejši članici, Janjo Miklavčičevo in Vito Zupančičevo.

Obe sta med slov. učiteljicami izraziti osebnosti, ki sta si s svojim plodonosnim delom v šoli in v javnosti pridobili ugled in spoštovanje ne samo v učiteljskih, temveč tudi v najširših krogih. Če pa poudarimo njune zasluge za naše društvo, ki sta ga pred 30 leti ustanovili in vodili skozi vso dobo, smemo trditi, da se imamo za obstoj društva zahvaliti predvsem njima. Prvi sta se pogovori za izenačenje prejemkov učiteljic z učitelji, vse pridobitve, ki jih more društvo izkazati, so v veliki meri njuna zasluga. Poleg nšteti predavanj, vlog, spomenic, intervencij, raznih izobraževalnih tečajev, ki jih je društvo priredilo in oskrbelo, sta imeli obe v svojih načrtih kot končen cilj »Dom učiteljic«.

Me, kot njihove naslednice, se čutimo dolžne, da nadaljujemo njihovo delo in hočemo delati predvsem na to, da se uresniči njuna in tudi naša največja želja, da si zgradimo učiteljice svoj dom.

V dokaz naše hvaležnosti in spoštovanja Vaju izvolimo danes za častni članici našega društva.

Kakor sta skromni sami, kakor je skromno naše društvo, tako je skromen tudi naš dar. Poklanjamo Vama prva dva kamna kot temelj za naš bodoči dom:

»Kamen Janje Miklavčičeve« in »Kamen Vite Zupančičeve« in s tem ustanavljamo fond za zgradbo »Doma učiteljic v Ljubljani«.

Vse navzoče tovarišice z navdušenimi vzkliki izrazijo svoje priznanje. Nato se vname živahen razgovor, kako bi se pridobilo vse učiteljice in tudi širšo javnost za naš načrt.

Tov. Vodetova predlaga, naj bi se že sedaj mislilo na to, da bi učiteljice zgradile dom v takem obsegu, da bi se moglo dati na razpolago nekaj prostorov tudi drugim ženskim društvom, ki bi tudi prispevala k zgradbi in vzdrževanju. Zato naj bi se naziv zgradbe posplošil in izpremenil v »Ženski dom Društva učiteljic v Ljubljani«.

Predlog se sprejme s pristankom, da bi si vodstvo doma v vsakem oziru pridržalo »Društvo učiteljic«.

Poverjenicam po deželi se naroča, naj skušajo pojasniti tovarišicam in tudi tovarišim, da naš načrt noče biti nikakoli zapreka njihovi akciji glede Učiteljskega doma. Dom učiteljic ni mišljen samo kot zavetišče ostarih učiteljic, temveč bi bil s tem združen tudi internat za deklice in še druge naprave, ki bi dvignile ugled našega celokupnega stanja, bi pospešile razvoj in napredek žene in bi služile predvsem učitelstvu z dežele. Zato pozivamo vse tovariše in tovarišice, da se medsebojno podpiramo!

Dalje poroča predsednica, da zavetišče za dijakinje, ki ga je prevzelo naše društvo, deluje od Božiča. Oskrbovala ga je tovarišica Mehletova. Posluževalo se ga je približno 20 učenk I. dekliske meščanske šole v Ljubljani. S podporami, ki smo jih že prejeli in ki so nam še obljubljene, nameravamo zavetišče opremiti s potrebnim inventarjem, tako da bi se s prihodnjim šolskim letom lahko razširilo tudi za dijakinje II. realne gimnazije in event. učiteljšča.

III. Članica prof. Minke Skabernetove poroča o svojih vtisih, ki jih ima od ekskurzije na Dunaju. To poročilo prinesemo na drugem mestu.

Navzoče tovarišice se navdušene zahvalijo predavateljici za prelepo in zanimivo predavanje.

IV. Ker ni nobenega predloga več, se zaključijo zborovanje.

Tovarišicam z dežele so se izročile nabitne pole za fond našega doma. Vse tovarišice, ki so jih prevzele, naprosamo, da javijo društvu po dopisnici število kamna, za katerega nabirajo. — M. Sodnik, t. č. tajnika.

Mladinska Matica.

Vse poverjenike prosimo, da zanesljivo predložijo najpozneje do 10. aprila vse naročilnice za letošnje leto ter da nakazuje vse dolžne zneske do istega roka na Mladinsko Matico.

Če bi kdo ne imel več poštne položnice, ki jo lahko preskrbi pri vsakem poštnem uradu ter naslovi nakazilo v korist čevknege računa štev. 11.153.

Dodatno k naši zadnji notici o neverjetni pasivnosti nekaterih šol, ki tudi letos niso mogle dobiti pri sto in več otrocih niti enega samega naročnika za Mladinsko Matico, naj navzdemo v karakteristiko razlike med posameznimi učitelji dopis tovariša poverjenika iz Sv. Danijela, v katerem se opravičuje, ker ni mogel kljub dobri agitaciji doseči letos več kot 44 na svoji šoli. Upa pa, da bo drugo leto število naraslo, ker raste tudi med ljudstvom zanimanje za knjige Mladinske Matic.

Tu se opravičuje tovariš, ker ni mogel doseči 45%, drugod pa mečejo učitelji krivdo na revščino, ker niso dosegli niti enega odstotka.

„Mi gremo lahko tudi v gledališče,“

pravi mlada gospa Mica. „Tudi takrat ko peremo, imamo časa, ker nam je težko opravilo pranja odvzel RADION, ki pere sam.“

RADION pere sam!

Varuje perilo!

Pevski zbor UJU učiteljstva.

ČLANOM PEVSKEGA ZBORA.

Kakor že javljeno, je pevska vaja za ženski zbor v petek ob 20. uri, za mešan v soboto 6. t. m. ob 8. uri. Opoldne odhod v Maribor.

Apeliramo na članstvo, da se polnoštevno udeležijo vaje, da bosta koncerta v Mariboru in v Trbovljah čim najlepše uspela. Na zabite, da je uspeh nastopov odvisen od vsakega poedinega pevca! Torej vsi in pravočasno! Do videnja!

Odbor.

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f. Potovanje v Bolgarijo. Na XII. fer. zborovanju 28. marca v Ljubljani so bili sprejeti sledeči sklepi: Načrt potovanja je bil sprejet z event. izpremembo, da se izlet na Rilo-planino opusti, ako bi ne bilo prometnih sredstev. Da se odpomore nedostatku, ki se je pokazal pri manifestacijskem potovanju leta 1926. po CSR, je bil sklep, da se vsaj v najmanjši meri pripravimo na petje narodnih pesmi, ne s koncertnega stališča, ampak z družabnega, da ne bomo ob priliki družabnih večerov pri pogrnjenih mizah v zadregi. Zato obveščam in naprosam, da vsak tovariš(ica), ki se je že prijavil, navede s prigraslom tudi glas, ki ga poje, kakor se mu pošljejo note dotičnih pesmi. Pevska vaja bi bila v Binkoštih in pred odhodom v Bolgarijo. Vse predloge in želje glede petja pošljite tov. F. Logarju, Laporje pri Slov. Bistrici, ki je prevzel pevski aranžma potovanja. — Leta 1926. se je prijavilo za potovanje po CSR okrog 70 tovarišev(ice) potovanja se je pa v resnici udeležilo komaj polovica prijavljenih; tako se po eni strani niso mogli udeležiti potovanja drugi tovariši, ki bi se radi udeležili, ker je bilo število prijavljenih popolno, na drugi strani pa je bilo pripravljeno za javljeno število tovarišev(ice). Da bi ne bilo mogoče letos zopet isto, je bil sprejet predlog za (kzv. »garancijski znesek«) v višini 100 Din, ki se v slučaju udeležbe vsteje v potovalne stroške, v slučaju neudeležbe znesek zapade v korist UFS. Obveščam vse tovariš(ice), da pošljejo ta »garancijski znesek« skupno s prigraslom in pristopnino po poštni položnici na moj naslov. Upoštevati se bodo samo on prigrasli, ki bodo ustrezali navednim malenkostnim pogojem! — Mrovlje.

—f. Vsem učiteljem-ferijalcem v Sloveniji. Radi razbremenitve dela je prevzel poverjeništvu UFS za Slovenijo tov. Adamič Netko, Zagorje ob Savi, do katerega naj se obrnejo tovariš(ice) za informacije glede UFS. — Za vsako informacijo znamko za odgovor! — Mrovlje, glav. pov.

Zbirka

za „Učiteljska domova“.

UČITELJSKI DOM V LJUBLJANI.

Darovali so: Josip Rakovšek iz Ljubljane 100 Din, Ivo Erbežnik iz Ljubljane 100 Din, in sicer: V. Zahradnik 30 Din, V. Debeljak 20 Din, R. Horvat 20 Din, Vida Horvat 10 Din, P. Wrischer 10 Din, J. Siceri 10 Din, in T. Juvaneč 10 Din; Angela Cencič iz Kamnika 100 Din, Kristina Sturm iz Mavrlena 50 Din, Josip Benedek, nadučitelj v pokoju iz Ljubljane 50 Din, Feliks Benedek, načelnik državne železnice iz Ljubljane 100 Din, Marija Rupnik iz Kamnika 100 Din, skupaj 710 Din. Skupaj doslej od razlik darovanih 11.515 Din, iz česar sledi, da je učiteljsvo ljubljanske oblasti zaostalo v tekmovanju z učitelstvom mariborske oblasti. — Josip Kobal, blagajnik.

Stanovska organizacija UJU

Iz poverjeništvu UJU.

—pov. Pevski zbor Moravskih učiteljev. Poverjeništvu je prejelo nastopni dopis: Trenutno tovariši, dragi bratje! Spominj na trenutke, ki smo jih preživeli med Vami, nam ostanejo nepozabni. Izkazali ste nam toliko bratske ljubavi, toliko uslug, da zares ne vemo, kako bi se Vam oddolžili. Sprejmite, prosimo, vsaj naš »P a m a t n i k«, ki ga istočasno pošiljamo kot znak naše hvaležnosti in spominj na nas. Z bratskim pozdravom! Stanislav Tauber l. r., predsednik. — Fran Kodčik l. r., tajnik.

Vabila:

— NOVOMESKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje 13. aprila 1929 ob 10. uri na deški osnovni šoli v Novem mestu po običajnem dnevnem redu. Poleg tega predava g. pisatelj F. Finžgar o »Psihi našega kmetijstva«. K prav obilni udeležbi vabi — odbor.

— SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ bo zborovalo v soboto 27. aprila 1929 v osnovni šoli na Polzeli. Pričetek ob 9. uri 15 min. Na dnevnem redu: predavanje tov. E. Vranca o hospitacijah v poizkusnih šolah v Berlinu, Leipzigu, Dresdenu in na Dunaju; praktični nastop istega tovariša v razredu; poročilo o običnem zboru Pedagoške centrale v Mariboru. — Naj nihče ne manjka! Za skupni obed naj se vsakdo javi vsaj 3 dni pred zborovanjem tovarišu Šotlerju na Polzeli. —

delegacija, ki se udeležila mednarodnega učiteljskega kongresa v Belinzi. Predsednik delegacije je predsednik udruženja Vlada Petrovič. Kot delegat se udeležil kongresa tudi referent prosvetnega ministrstva gosp. Pavle Flerč.

— **Podpore za povzdigo šolstva v ljubljanski oblasti.** Komisar oblastne samouprave ljubljanske oblasti je nakazal za povzdigo šolstva naslednje zneske: a) za nove šole: Mrzla vas 20.000 Din, Zg. Šiška pri Ljubljani 15.000 Din, Lipoglav in Javorje, občina Dobrunje, za vsako po 25.000 Din, Sela pri Kamniku 20.000 Din, Gaberje pri Novem mestu 30.000 Din, občina Sv. Katarina nad Tržičem za šolo v Lomu 25.000 Din, za šolo v Zg. Dolini 15.000 Din; za šolo v Zaplani 30.000 Din, Škofja Loka 50.000 Din; b) za popravilo šole: Reteče, občina Stara Loka 10.000 Din, Smarjeta na Dolenjskem 30.000 Din, Tržišče 30.000 Din, Velika Dolina 25.000 Din, Mirna peč 30.000 Din, Banja Loka 30.000 Din, Hamec 10.000 Din, Studenec nad Krškem 15.000 Din, Šentgotard 10.000 Din, Smarje pri Ljubljani 10.000 Din, Trata nad Škofjo Loko 10.000 Din, Velike Lašče 10.000 Din, Zalag pri Komendi 20.000 Din, Leskovec pri Krškem 10.000 Din, Studenec-Ig 10.000 Din, Brdo pri Lukovici 5000 Din, Svibno pri Radečah 2000 Din, Bučka 5000 Din, Nomenj 8000 Din, Planina, okraj Črnomelj 5000 Din, Javorje nad Škofjo Loko 20.000 Din, Sela pri Šumберку 30.000 Din, Sv. Anton pri Rajhenburgu 25.000 Din, meščanska šola v Brezicah 25.000 Din; c) za šolske vodnjake, vrtove, vrtno ograje, greznice, učiteljska stanovanja itd.: Jarše 1000 Din, St. Lovrenc na Dolenjskem 3000 Din, Mozelj 1500 Din, Trstenj 2500 Din, Javorniški Rovt 3000 Din, Korin 5000 Din, Skaručna 2500 Din, Zalna 5000 Din, D. M. v Polju 1000 Din, Radeče 10.000 Din, Črnuče 5000 Din, Zvirče 5000 Din, Zužemberk 10.000 Din, Gor. Pirniče 2500 Din, Bosliva loka 3000 Din, Kamna gorica 5000 Din, Križe pri Tržiču 5000 Din, Šent Jernej 1000 Din, Smartno pri Kranju 5000 Din, Rakek 15.000 Din, Boštanj 2000 Din, Turjak 2000 Din, Breznica 5000 Din, Božakovo 1000 Din, Blanca ob Savi 5000 Din, St. Jurij pri Grosupljem 2500 Din, Veliki trn 2000 Din, Kapele 10.000 Din, Luce 1000 Din.

— **Nagrada uradnim zdravnikom za zdravniški pregled.** Prosvetni oddelek v Ljubljani je razposlal naslednjo okrožnico, izdano po prosvetnem ministrstvu: Prosvetno ministrstvo se je obrnilo za pojasnilo na ministrstvo za narodno zdravje z aktom sledeče vsebine: V več slučajih je to ministrstvo primorano, da v službenem interesu ukaže po prosvetnih oddelkih oblastnim sanitetnim referentom, da izvršijo pregled nad kakim obolnim prosvetnim delavcem, ki pa v svoji prošnji tega ne zahteva. V takih slučajih se pojavi vedno spor glede izplačila zdravniške nagrade, ker pregledani nočejo plačati te nagrade in to v smislu čl. 108. uradniškega zakona. — Ministrstvo za narodno zdravje je poslalo sledeči odgovor: Temu ministrstvu je čast sporočiti, da po čl. 192. finančnega zakona za 1928/29. l. nimajo državni in samoupravni zdravniški pravice do zdravniške nagrade takrat, ko vršijo pregled v smislu čl. 108. uradniškega zakona, na zahtevo državnih oblasti. Pravico do nagrade v tem slučaju imajo tedaj, če obstoja prošnja uslužbenca.

— **V prosvetnem ministrstvu** se je 4. aprila sestala komisija, ki bo pregledala ves učni načrt, ki je dosedaj veljal na osnovnih in srednjih šolah.

— **Učiteljska društva, odnosno izobraževalni krožki,** ki so prejeli brošuro „Liberalizem in „Sociologija“ in še niso poravnali pripadajočih, dolžnih zneskov — opozarjamo zadnjikrat na plačilo teh, ker bomo sicer primorani dolžne vsote prisilnim potom izterjati.

— **Učiteljska društva,** ki še niso nakazala poverjeništvu za centralo Beograd doplačilo za l. 1927/28. a 5 Din za vsakega člana, prosimo, da store to do 15. t. m.

— **Ona učiteljska društva,** ki do danes niso poravnala dolga napram poverjeništvu do konca februarja in ki niso poslala zapadlih mesečnih prijav — prejmejo njihovi člani (ce) stanovske liste samo še danes. — **Uprava poverjeništvu UJU Ljubljana.**

— **Učitelj in mladina.** V tisku je knjižica (Albina Čebularja: „Strički Matički, ki je namenjena učitelstvu in mladini. Posebno na nižji stopnji se učitelj trudi in muči ob izbiranju pesme za memoriranje. Težko je najti prav dobre pesmice za to plast mladine, da se ta zanje ogreje in se jih uči z radostjo na licih. Ta mladina je najbolj izbirčna in hoče le iskreno, zvočno in jako nazorno snov. V omenjeni zbirki dobiš pa samo izbrana dela, ki bodo kar tekla v mlada srčeca! Zbirka bo dotiskana za teden dni.

— **Tomo Jedlinič: Kratka srpska ili hrvatska slovnica.** I. i II. del. Z razpisom z dne 22. marca 1929. O. N. Br. 19.040. je gojenjo knjigo odobrilo ministrstvo prosvete kot učbenik privatnega izdajanja za višje razrede osnovnih šol in za vse razrede meščanskih šol. Cena knjigi 10 Din. Založnica Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

— **Anton Bošče: Pesmi.** Celje 1929. — Izšla je zbirka pesmi pod gornjim naslovom in se dobiva v vseh knjigarnah.

— **Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.**

— **Žitnih kav je več vrst, ŽIKA je pa samo ena.** Zaradi njenih velikih vrednosti za zdravje ima vedno več prijateljev. Ni čudno, če se pojavljajo tudi ponaredbe. Pri nakupu je paziti zato na ime „ŽIKA“.

— **Odrecite se kajenju,** ker dim kvari zaveso. — **Le, če vzamete za pranje SCHICHOV „RADION“,** lahko kadite brez skrbi.

Pokret učiteljic.

IZREDNI OBČNI ZBOR »DRUŠTVA UČITELJIC V LJUBLJANI«

dne 28. marca t. l. ob 9. uri dopoldne na šentjakovski šoli. Dnevni red: 1. Društvena poročila. 2. Izvolitev častnih članic. 3. Predavanje prof. Minke Skabernetove: »Pedagoški teden na Dunaju«. 4. Slučajnosti.

I. in II. Predsednica Milka Umbergerjeva pozdravi navzoče tovarišice, ki so se zbrale v lepem številu, da pokažejo zanimanje za naše društvo in počaste najzaslužnejši članici, Janjo Miklavčičevo in Vito Zupančičevo.

Obe sta med slov. učiteljicami izraziti osebnosti, ki sta si s svojim plodonosnim delom v šoli in v javnosti pridobili ugled in spoštovanje ne samo v učiteljskih, temveč tudi v najširših krogih. Če pa poudarimo njune zasluge za naše društvo, ki sta ga pred 30 leti ustanovili in vodili skozi vso dobo, smemo trditi, da se imamo za obstoj društva zahvaliti predvsem njima. Prvi sta se pogovori za izenačenje prejemkov učiteljic z učitelji, vse pridobitve, ki jih more društvo izkazati, so v veliki meri njuna zasluga. Poleg nšteti predavanj, vlog, spomenic, intervencij, raznih izobraževalnih tečajev, ki jih je društvo priredilo in oskrbelo, sta imeli obe v svojih načrtih kot končen cilj »Dom učiteljic«.

Me, kot njihove naslednice, se čutimo dolžne, da nadaljujemo njihovo delo in hočemo delati predvsem na to, da se uresniči njuna in tudi naša največja želja, da si zgradimo učiteljice svoj dom.

V dokaz naše hvaležnosti in spoštovanja Vaju izvolimo danes za častni članici našega društva.

Kakor sta skromni sami, kakor je skromno naše društvo, tako je skromen tudi naš dar. Poklanjamo Vama prva dva kamna kot temelj za naš bodoči dom:

»Kamen Janje Miklavčičeve« in »Kamen Vite Zupančičeve« in s tem ustanavljamo fond za zgradbo »Doma učiteljic v Ljubljani«.

Vse navzoče tovarišice z navdušenimi vzkliki izrazijo svoje priznanje. Nato se vname živahen razgovor, kako bi se pridobilo vse učiteljice in tudi širšo javnost za naš načrt.

Tov. Vodetova predlaga, naj bi se že sedaj mislilo na to, da bi učiteljice zgradile dom v takem obsegu, da bi se moglo dati na razpolago nekaj prostorov tudi drugim ženskim društvom, ki bi tudi prispevala k zgradbi in vzdrževanju. Zato naj bi se naziv zgradbe posplošil in izpremenil v »Ženski dom Društva učiteljic v Ljubljani«.

Predlog se sprejme s pristankom, da bi si vodstvo doma v vsakem oziru pridržalo »Društvo učiteljic«.

Poverjenicam po deželi se naroča, naj skušajo pojasniti tovarišicam in tudi tovarišim, da naš načrt noče biti nikak zapreka njihovi akciji glede Učiteljskega doma. Dom učiteljic ni mišljen samo kot zavetišče ostarih učiteljic, temveč bi bil s tem združen tudi internat za deklice in še druge naprave, ki bi dvignile ugled našega celokupnega stanja, bi pospešile razvoj in napredek žene in bi služile predvsem učitelstvu z dežele. Zato pozivamo vse tovariše in tovarišice, da se medsebojno podpiramo!

Dalje poroča predsednica, da zavetišče za dijakinje, ki ga je prevzelo naše društvo, deluje od Božiča. Oskrbovala ga je tovarišica Mehletova. Posluževalo se ga je približno 20 učenk I. dekliske meščanske šole v Ljubljani. S podporami, ki smo jih že prejeli in ki so nam še obljubljene, nameravamo zavetišče opremiti s potrebnim inventarjem, tako da bi se s prihodnjim šolskim letom lahko razširilo tudi za dijakinje II. realne gimnazije in event. učiteljšča.

III. Članica prof. Minke Skabernetove poroča o svojih vtisih, ki jih ima od ekskurzije na Dunaju. To poročilo prinesemo na drugem mestu.

Navzoče tovarišice se navdušene zahvalijo predavateljici za prelepo in zanimivo predavanje.

IV. Ker ni nobenega predloga več, se zaključijo zborovanje.

Tovarišicam z dežele so se izročile nabitne pole za fond našega doma. Vse tovarišice, ki so jih prevzele, naprosamo, da javijo društvu po dopisnici število kamna, za katerega nabirajo. — M. Sodnik, t. č. tajnika.

Mladinska Matica.

Vse poverjenike prosimo, da zanesljivo predložijo najpozneje do 10. aprila vse naročilnice za letošnje leto ter da nakazuje vse dolžne zneske do istega roka na Mladinsko Matico.

Če bi kdo ne imel več poštne položnice, ki jo lahko preskrbi pri vsakem poštnem uradu ter naslovi nakazilo v korist čevknege računa štev. 11.153.

Dodatno k naši zadnji notici o neverjetni pasivnosti nekaterih šol, ki tudi letos niso mogle dobiti pri sto in več otrocih niti enega samega naročnika za Mladinsko Matico, naj navzdemo v karakteristiko razlike med posameznimi učitelji dopis tovariša poverjenika iz Sv. Danijela, v katerem se opravičuje, ker ni mogel kljub dobri agitaciji doseči letos več kot 44 na svoji šoli. Upa pa, da bo drugo leto število naraslo, ker raste tudi med ljudstvom zanimanje za knjige Mladinske Matic.

Tu se opravičuje tovariš, ker ni mogel doseči 45%, drugod pa mečejo učitelji krivdo na revščino, ker niso dosegli niti enega odstotka.

„Mi gremo lahko tudi v gledališče,“

pravi mlada gospa Mica. „Tudi takrat ko peremo, imamo časa, ker nam je težko opravilo pranja odvzel RADION, ki pere sam.“

RADION pere sam!

Varuje perilo!

Pevski zbor UJU učiteljstva.

ČLANOM PEVSKEGA ZBORA.

Kakor že javljeno, je pevska vaja za ženski zbor v petek ob 20. uri, za mešan v soboto 6. t. m. ob 8. uri. Opoldne odhod v Maribor.

Apeliramo na članstvo, da se polnoštevilno udeleži vaje, da bosta koncerta v Mariboru in v Trbovljah čim najlepše uspela. Na zabite, da je uspeh nastopov odvisen od vsakega poedinega pevca! Torej vsi in pravočasno! Do videnja!

Odbor.

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f. Potovanje v Bolgarijo. Na XII. fer. zborovanju 28. marca v Ljubljani so bili sprejeti sledeči sklepi: Načrt potovanja je bil sprejet z event. izpremembo, da se izlet na Rilo-planino opusti, ako bi ne bilo prometnih sredstev. Da se odpomore nedostatku, ki se je pokazal pri manifestacijskem potovanju leta 1926. po CSR, je bil sklep, da se vsaj v najmanjši meri pripravimo na petje narodnih pesmi, ne s koncertnega stališča, ampak z družabnega, da ne bomo ob priliki družabnih večerov pri pogrnjenih mizah v zadregi. Zato obveščam in naprosam, da vsak tovariš(ica), ki se je že prijavil, navede s prigraslom tudi glas, ki ga poje, kakor se mu pošljejo note dotičnih pesmi. Pevska vaja bi bila v Binkošti in pred odhodom v Bolgarijo. Vse predloge in želje glede petja pošljite tov. F. Logarju, Laporje pri Slov. Bistrici, ki je prevzel pevski aranžma potovanja. — Leta 1926. se je prijavilo za potovanje po CSR okrog 70 tovarišev(ice) potovanja se je pa v resnici udeležilo komaj polovica prijavljenih; tako se po eni strani niso mogli udeležiti potovanja drugi tovariši, ki bi se radi udeležili, ker je bilo število prijavljenih popolno, na drugi strani pa je bilo pripravljeno za javljeno število tovarišev(ice). Da bi ne bilo mogoče letos zopet isto, je bil sprejet predlog za (kzv. »garancijski znesek« v višini 100 Din, ki se v slučaju udeležbe vsteje v potovalne stroške, v slučaju neudeležbe znesek zapade v korist UFS. Obveščam vse tovariš(ice), da pošljejo ta »garancijski znesek« skupno s prigraslom in pristopnino po poštni položnici na moj naslov. Upoštevati se bodo samo on prigrasli, ki bodo ustrezali navednim malenkostnim pogojem! — Mrovlje.

—f. Vsem učiteljem-ferijalcem v Sloveniji. Radi razbremenitve dela je prevzel poverjeništvu UFS za Slovenijo tov. Adamič Netko, Zagorje ob Savi, do katerega naj se obrnejo tovariš(ice) za informacije glede UFS. — Za vsako informacijo znamko za odgovor! — Mrovlje, glav. pov.

Zbirka

za „Učiteljska domova“.

UČITELJSKI DOM V LJUBLJANI.

Darovali so: Josip Rakovšek iz Ljubljane 100 Din, Ivo Erbežnik iz Ljubljane 110 Din, in sicer: V. Zahraščnik 30 Din, V. Debeljak 20 Din, R. Horvat 20 Din, Vida Horvat 10 Din, P. Wrischer 10 Din, J. Siceri 10 Din in T. Juvaneč 10 Din; Angela Cencič iz Kamnika 100 Din, Kristina Sturm iz Mavričena 50 Din, Josip Benedek, nadučitelj v pokoju iz Ljubljane 50 Din, Feliks Benedek, načelnik državne železnice iz Ljubljane 100 Din, Marija Rupnik iz Kamnika 100 Din, skupaj 710 Din. Skupaj doslej od razlik darovanih 11.515 Din, iz česar sledi, da je učiteljsko ljubljanske oblasti zaostalo v tekmovanju z učitelstvom mariborske oblasti. — Josip Kobal, blagajnik.

Stanovska organizacija UJU

Iz poverjeništvu UJU.

—pov. Pevski zbor Moravskih učiteljev. Poverjeništvu je prejelo nastopni dopis: Sprejeti tovariši, dragi bratje! Spominj na trenutke, ki smo jih preživeli med Vami, nam ostanejo nepozabni. Izkazali ste nam toliko bratske ljubavi, toliko uslug, da zares ne vemo, kako bi se Vam oddolžili. Sprejmite, prosimo, vsaj naš »P a m a t n i k«, ki ga istočasno pošiljamo kot znak naše hvaležnosti in spominj na nas. Z bratskim pozdravom! Stanislav Tauber l. r., predsednik. — Fran Kodčik l. r., tajnik.

Vabila:

— NOVOMESKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje 13. aprila 1929 ob 10. uri na deški osnovni šoli v Novem mestu po običajnem dnevnem redu. Poleg tega predava g. pisatelj F. Finžgar o »Psihi našega kmetijstva«. K prav obilni udeležbi vabi — odbor.

— SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ bo zborovalo v soboto 27. aprila 1929 v osnovni šoli na Polzeli. Pričetek ob 9. uri 15 min. Na dnevnem redu: predavanje tov. E. Vranca o hospitacijah v poizkusnih šolah v Berlinu, Leipzigu, Dresdenu in na Dunaju; praktični nastop istega tovariša v razredu; poročilo o običnem zboru Pedagoške centrale v Mariboru. — Naj nihče ne manjka! Za skupni obed naj se vsakdo javi vsaj 3 dni pred zborovanjem tovarišu Šotlerju na Polzeli. —

delegacija, ki se udeležila mednarodnega učiteljskega kongresa v Belinzi. Predsednik delegacije je predsednik udruženja Vlada Petrovič. Kot delegat se udeležila kongresa tudi referent prosvetnega ministrstva gosp. Pavle Flerč.

— **Podpore za povzdigo šolstva v ljubljanski oblasti.** Komisar oblastne samouprave ljubljanske oblasti je nakazal za povzdigo šolstva naslednje zneske: a) za nove šole: Mrzla vas 20.000 Din, Zg. Šiška pri Ljubljani 15.000 Din, Lipoglav in Javorje, občina Dobrunje, za vsako po 25.000 Din, Sela pri Kamniku 20.000 Din, Gaberje pri Novem mestu 30.000 Din, občina Sv. Katarina nad Tržičem za šolo v Lomu 25.000 Din, za šolo v Zg. Dolini 15.000 Din; za šolo v Zaplani 30.000 Din, Škofja Loka 50.000 Din; b) za popravilo šole: Reteče, občina Stara Loka 10.000 Din, Smarjeta na Dolenjskem 30.000 Din, Tržišče 30.000 Din, Velika Dolina 25.000 Din, Mirna peč 30.000 Din, Banja Loka 30.000 Din, Hamec 10.000 Din, Studenec nad Krškem 15.000 Din, Šentgotard 10.000 Din, Smarje pri Ljubljani 10.000 Din, Trata nad Škofjo Loko 10.000 Din, Velike Lašče 10.000 Din, Zalag pri Komendi 20.000 Din, Leskovec pri Krškem 10.000 Din, Studenec-Ig 10.000 Din, Brdo pri Lukovici 5000 Din, Svibno pri Radečah 2000 Din, Bučka 5000 Din, Nomenj 8000 Din, Planina, okraj Črnomelj 5000 Din, Javorje nad Škofjo Loko 20.000 Din, Sela pri Šumберку 30.000 Din, Sv. Anton pri Rajhenburgu 25.000 Din, meščanska šola v Brezicah 25.000 Din; c) za šolske vodnjake, vrtove, vrtno ograje, greznice, učiteljska stanovanja itd.: Jarše 1000 Din, St. Lovrenc na Dolenjskem 3000 Din, Mozelj 1500 Din, Trstenj 2500 Din, Javorniški Rovt 3000 Din, Korin 5000 Din, Skaručna 2500 Din, Zalna 5000 Din, D. M. v Polju 1000 Din, Radeče 10.000 Din, Črnuče 5000 Din, Zvirče 5000 Din, Zužemberk 10.000 Din, Gor. Pirniče 2500 Din, Bosliva loka 3000 Din, Kamna gorica 5000 Din, Križe pri Tržiču 5000 Din, Šent Jernej 1000 Din, Smartno pri Kranju 5000 Din, Rakek 15.000 Din, Boštanj 2000 Din, Turjak 2000 Din, Breznica 5000 Din, Božakovo 1000 Din, Blanca ob Savi 5000 Din, St. Jurij pri Grosupljem 2500 Din, Veliki trn 2000 Din, Kapele 10.000 Din, Luce 1000 Din.

— **Nagrada uradnim zdravnikom za zdravniški pregled.** Prosvetni oddelek v Ljubljani je razposlal naslednjo okrožnico, izdano po prosvetnem ministrstvu: Prosvetno ministrstvo se je obrnilo za pojasnilo na ministrstvo za narodno zdravje z aktom sledeče vsebine: V več slučajih je to ministrstvo primorano, da v službenem interesu ukaže po prosvetnih oddelkih oblastnim sanitetnim referentom, da izvršijo pregled nad kakim obolnim prosvetnim delavcem, ki pa v svoji prošnji tega ne zahteva. V takih slučajih se pojavi vedno spor glede izplačila zdravniške nagrade, ker pregledani nočejo plačati te nagrade in to v smislu čl. 108. uradniškega zakona. — Ministrstvo za narodno zdravje je poslalo sledeči odgovor: Temu ministrstvu je čast sporočiti, da po čl. 192. finančnega zakona za 1928/29. l. nimajo državni in samoupravni zdravniški pravice do zdravniške nagrade takrat, ko vršijo pregled v smislu čl. 108. uradniškega zakona, na zahtevo državnih oblasti. Pravico do nagrade v tem slučaju imajo tedaj, če obstoja prošnja uslužbenca.

— **V prosvetnem ministrstvu** se je 4. aprila sestala komisija, ki bo pregledala ves učni načrt, ki je dosedaj veljal na osnovnih in srednjih šolah.

— **Učiteljska društva, odnosno izobraževalni krožki,** ki so prejeli brošuro „Liberalizem in „Sociologija“ in še niso poravnali pripadajočih, dolžnih zneskov — opozarjamo zadnjikrat na plačilo teh, ker bomo sicer primorani dolžne vsote prisilnim putem izterjati.

— **Učiteljska društva,** ki še niso nakazala poverjeništvu za centralo Beograd doplačilo za l. 1927/28. a 5 Din za vsakega člana, prosimo, da store to do 15. t. m.

— **Ona učiteljska društva,** ki do danes niso poravnala dolga napram poverjeništvu do konca februarja in ki niso poslala zapadlih mesečnih prijav — prejmejo njihovi člani(ce) stanovske liste samo še danes. — **Uprava poverjeništvu UJU Ljubljana.**

— **Učitelj in mladina.** V tisku je knjižica (Albina Čebularja: „Strički Matički“, ki je namenjena učitelstvu in mladini. Posebno na nižji stopnji se učitelj trudi in muči ob izbiranju pesme za memoriranje. Težko je najti prav dobre pesmice za to plast mladine, da se ta zanje ogreje in se jih uči z radostjo na licih. Ta mladina je najbolj izbirčna in hoče le iskreno, zvočno in jako nazorno snov. V omenjeni zbirki dobiš pa samo izbrana dela, ki bodo kar tekla v mlada srčeca! Zbirka bo dotiskana za teden dni.

— **Tomo Jedlinič: Kratka srpska ili hrvatska slovnica.** I. i II. del. Z razpisom z dne 22. marca 1929. O. N. Br. 19.040. je gojenjo knjigo odobrilo ministrstvo prosvete kot učenik privatnega izdajanja za višje razrede osnovnih šol in za vse razrede meščanskih šol. Cena knjigi 10 Din. Založnica Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

— **Anton Bošče: Pesmi.** Celje 1929. — Izšla je zbirka pesmi pod gornjim naslovom in se dobiva v vseh knjigarnah.

— **Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.**

— **Žitnih kav je več vrst, ŽIKA je pa samo ena.** Zaradi njenih velikih vrednosti za zdravje ima vedno več prijateljev. Ni čudno, če se pojavljajo tudi ponaredbe. Pri nakupu je paziti zato na ime „ŽIKA“.

— **Odrecite se kajenju,** ker dim kvari zaveze. — **Le, če vzamete za pranje SCHICHTOV „RADION“,** lahko kadite brez skrbi.

Pokret učiteljic.

IZREDNI OBČNI ZBOR »DRUŠTVA UČITELJIC V LJUBLJANI«

dne 28. marca t. l. ob 9. uri dopoldne na šentjakovski šoli. Dnevni red: 1. Društvena poročila. 2. Izvolitev častnih članic. 3. Predavanje prof. Minke Skabernetove: »Pedagoški teden na Dunaju«. 4. Slučajnosti.

I. in II. Predsednica Milka Umbergerjeva pozdravi navzoče tovarišice, ki so se zbrale v lepem številu, da pokažejo zanimanje za naše društvo in počaste najzaslužnejši članici, Janjo Miklavčičevo in Vito Zupančičevo.

Obe sta med slov. učiteljicami izraziti osebnosti, ki sta si s svojim plodonosnim delom v šoli in v javnosti pridobili ugled in spoštovanje ne samo v učiteljskih, temveč tudi v najširših krogih. Če pa poudarimo njune zasluge za naše društvo, ki sta ga pred 30 leti ustanovili in vodili skozi vso dobo, smemo trditi, da se imamo za obstoj društva zahvaliti predvsem njima. Prvi sta se pogovori za izenačenje prejemkov učiteljic z učitelji, vse pridobitve, ki jih more društvo izkazati, so v veliki meri njuna zasluga. Poleg nšteti predavanj, vlog, spomenic, intervencij, raznih izobraževalnih tečajev, ki jih je društvo priredilo in oskrbelo, sta imeli obe v svojih načrtih kot končen cilj »Dom učiteljic«.

Me, kot njihove naslednice, se čutimo dolžne, da nadaljujemo njihovo delo in hočemo delati predvsem na to, da se uresniči njuna in tudi naša največja želja, da si zgradimo učiteljice svoj dom.

V dokaz naše hvaležnosti in spoštovanja Vaju izvolimo danes za častni članici našega društva.

Kakor sta skromni sami, kakor je skromno naše društvo, tako je skromen tudi naš dar. Poklanjamo Vama prva dva kamna kot temelj za naš bodoči dom:

»Kamen Janje Miklavčičeve« in »Kamen Vite Zupančičeve« in s tem ustanavljamo fond za zgradbo »Doma učiteljic v Ljubljani«.

Vse navzoče tovarišice z navdušenimi vzkliki izrazijo svoje priznanje. Nato se vname živahen razgovor, kako bi se pridobilo vse učiteljice in tudi širšo javnost za naš načrt.

Tov. Vodetova predlaga, naj bi se že sedaj mislilo na to, da bi učiteljice zgradile dom v takem obsegu, da bi se moglo dati na razpolago nekaj prostorov tudi drugim ženskim društvom, ki bi tudi prispevala k zgradbi in vzdrževanju. Zato naj bi se naziv zgradbe posplošil in izpremenil v »Ženski dom Društva učiteljic v Ljubljani«.

Predlog se sprejme s pristankom, da bi si vodstvo doma v vsakem oziru pridržalo »Društvo učiteljic«.

Poverjenicam po deželi se naroča, naj skušajo pojasniti tovarišicam in tudi tovarišim, da naš načrt noče biti nikakoli zapreka njihovi akciji glede Učiteljskega doma. Dom učiteljic ni mišljen samo kot zavetišče ostarih učiteljic, temveč bi bil s tem združen tudi internat za deklice in še druge naprave, ki bi dvignile ugled našega celokupnega stanja, bi pospešile razvoj in napredek žene in bi služile predvsem učitelstvu z dežele. Zato pozivamo vse tovariše in tovarišice, da se medsebojno podpiramo!

Dalje poroča predsednica, da zavetišče za dijakinje, ki ga je prevzelo naše društvo, deluje od Božiča. Oskrbovala ga je tovarišica Mehletova. Posluževalo se ga je približno 20 učenk I. dekliske meščanske šole v Ljubljani. S podporami, ki smo jih že prejeli in ki so nam še obljubljene, nameravamo zavetišče opremiti s potrebnim inventarjem, tako da bi se s prihodnjim šolskim letom lahko razširilo tudi za dijakinje II. realne gimnazije in event. učiteljice.

III. Članica prof. Minke Skabernetove poroča o svojih vtisih, ki jih ima od ekskurzije na Dunaju. To poročilo prinesemo na drugem mestu.

Navzoče tovarišice se navdušene zahvalijo predavateljici za prelepo in zanimivo predavanje.

IV. Ker ni nobenega predloga več, se zaključijo zborovanje.

Tovarišicam z dežele so se izročile nabitne pole za fond našega doma. Vse tovarišice, ki so jih prevzele, naprosamo, da javijo društvu po dopisnici število kamna, za katerega nabirajo. — M. Sodnik, t. č. tajnika.

Mladinska Matica.

Vse poverjenike prosimo, da zanesljivo predložijo najpozneje do 10. aprila vse naročilnice za letošnje leto ter da nakazuje vse dolžne zneske do istega roka na Mladinsko Matico.

Če bi kdo ne imel več poštne položnice, ki jo lahko preskrbi pri vsakem poštnem uradu ter naslovi nakazilo v korist čevknege računa štev. 11.153.

Dodatno k naši zadnji notici o neverjetni pasivnosti nekaterih šol, ki tudi letos niso mogle dobiti pri sto in več otrocih niti enega samega naročnika za Mladinsko Matico, naj navdušimo v karakteristiko razlike med posameznimi učitelji dopis tovariša poverjenika iz Sv. Danijela, v katerem se opravičuje, ker ni mogel kljub dobri agitaciji doseči letos več kot 44 na svoji šoli. Upa pa, da bo drugo leto število naraslo, ker raste tudi med ljudstvom zanimanje za knjige Mladinske Matic.

Tu se opravičuje tovariš, ker ni mogel doseči 45%, drugod pa mečejo učitelji krivdo na revščino, ker niso dosegli niti enega odstotka.

„Mi gremo lahko tudi v gledališče,“

pravi mlada gospa Mica. „Tudi takrat ko peremo, imamo časa, ker nam je težko opravilo pranja odvzel RADION, ki pere sam.“

RADION pere sam!

Varuje perilo!

Pevski zbor UJU učiteljstva.

ČLANOM PEVSKEGA ZBORA.

Kakor že javljeno, je pevska vaja za ženski zbor v petek ob 20. uri, za mešan v soboto 6. t. m. ob 8. uri. Opoldne odhod v Maribor.

Apeliramo na članstvo, da se polnoštevilno udeleži vaje, da bosta koncerta v Mariboru in v Trbovljah čim najlepše uspela. Na zabite, da je uspeh nastopov odvisen od vsakega poedinega pevca! Torej vsi in pravočasno! Do videnja!

Odbor.

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f. Potovanje v Bolgarijo. Na XII. fer. zborovanju 28. marca v Ljubljani so bili sprejeti sledeči sklepi: Načrt potovanja je bil sprejet z event. izpremembo, da se izlet na Rilo-planino opusti, ako bi ne bilo prometnih sredstev. Da se odpomore nedostatku, ki se je pokazal pri manifestacijskem potovanju leta 1926. po CSR, je bil sklep, da se vsaj v najmanjši meri pripravimo na petje narodnih pesmi, ne s koncertnega stališča, ampak z družabnega, da ne bomo ob priliki družabnih večerov pri pogrnjenih mizah v zadregi. Zato obveščam in naprosam, da vsak tovariš(ica), ki se je že prijavil, navede s prigraslom tudi glas, ki ga poje, kakor se mu pošljejo note dotičnih pesmi. Pevska vaja bi bila v Binkoštih in pred odhodom v Bolgarijo. Vse predloge in želje glede petja pošljite tov. F. Logarju, Laporje pri Slov. Bistrici, ki je prevzel pevski aranžma potovanja. — Leta 1926. se je prijavilo za potovanje po CSR okrog 70 tovarišev(ice) potovanja se je pa v resnici udeležilo komaj polovica prijavljenih; tako se po eni strani niso mogli udeležiti potovanja drugi tovariši, ki bi se radi udeležili, ker je bilo število prijavljenih popolno, na drugi strani pa je bilo pripravljeno za javljeno število tovarišev(ice). Da bi ne bilo mogoče letos zopet isto, je bil sprejet predlog za (kzv. »garancijski znesek« v višini 100 Din, ki se v slučaju udeležbe vsteje v potovalne stroške, v slučaju neudeležbe znesek zapade v korist UFS. Obveščam vse tovariš(ice), da pošljejo ta »garancijski znesek« skupno s prigraslom in pristopnino po poštni položnici na moj naslov. Upoštevati se bodo samo on prigrasli, ki bodo ustrezali navedenim malenkostnim pogojem! — Mrovlje.

—f. Vsem učiteljem-ferijalcem v Sloveniji. Radi razbremenitve dela je prevzel poverjeništvu UFS za Slovenijo tov. Adamič Netko, Zagorje ob Savi, do katerega naj se obrnejo tovariš(ice) za informacije glede UFS. — Za vsako informacijo znamko za odgovor! — Mrovlje, glav. pov.

Zbirka

za „Učiteljska domova“.

UČITELJSKI DOM V LJUBLJANI.

Darovali so: Josip Rakovšek iz Ljubljane 100 Din, Ivo Erbežnik iz Ljubljane 100 Din, in sicer: V. Zahraščnik 30 Din, V. Debeljak 20 Din, R. Horvat 20 Din, Vida Horvat 10 Din, P. Wrischer 10 Din, J. Siceri 10 Din in T. Juvaneč 10 Din; Angela Cencič iz Kamnika 100 Din, Kristina Sturm iz Mavričena 50 Din, Josip Benedek, nadučitelj v pokoju iz Ljubljane 50 Din, Feliks Benedek, načelnik državne železnice iz Ljubljane 100 Din, Marija Rupnik iz Kamnika 100 Din, skupaj 710 Din. Skupaj doslej od razlik darovanih 11.515 Din, iz česar sledi, da je učiteljsvo ljubljanske oblasti zaostalo v tekmovanju z učitelstvom mariborske oblasti. — Josip Kobal, blagajnik.

Stanovska organizacija UJU

Iz poverjeništvu UJU.

—pov. Pevski zbor Moravskih učiteljev. Poverjeništvu je prejelo nastopni dopis: Trenutno tovariši, dragi bratje! Spominj na trenutke, ki smo jih preživeli med Vami, nam ostanejo nepozabni. Izkazali ste nam toliko bratske ljubavi, toliko uslug, da zares ne vemo, kako bi se Vam oddolžili. Sprejmite, prosimo, vsaj naš »P a m a t n i k«, ki ga istočasno pošiljamo kot znak naše hvaležnosti in spomin na nas. Z bratskim pozdravom! Stanislav Tauber l. r., predsednik. — Fran Kodlek l. r., tajnik.

Vabila:

— NOVOMESKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje 13. aprila 1929 ob 10. uri na deški osnovni šoli v Novem mestu po običajnem dnevnem redu. Poleg tega predava g. pisatelj F. Finžgar o »Psihi našega kmetijstva«. K prav obilni udeležbi vabi — odbor.

— SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ bo zborovalo v soboto 27. aprila 1929 v osnovni šoli na Polzeli. Pričetek ob 9. uri 15 min. Na dnevnem redu: predavanje tov. E. Vranca o hospitacijah v poizkusnih šolah v Berlinu, Leipzigu, Dresdenu in na Dunaju; praktični nastop istega tovariša v razredu; poročilo o običnem zboru Pedagoške centrale v Mariboru. — Naj nihče ne manjka! Za skupni obed naj se vsakdo javi vsaj 3 dni pred zborovanjem tovarišu Šotlerju na Polzeli. —

delegacija, ki se udeležila mednarodnega učiteljskega kongresa v Belinzi. Predsednik delegacije je predsednik združenja Vlada Petrovič. Kot delegat se udeležil kongresa tudi referent prosvetnega ministrstva gosp. Pavle Flerč.

— **Podpore za povzdigo šolstva v ljubljanski oblasti.** Komisar oblastne samouprave ljubljanske oblasti je nakazal za povzdigo šolstva naslednje zneske: a) za nove šole: Mrzla vas 20.000 Din, Zg. Šiška pri Ljubljani 15.000 Din, Lipoglav in Javorje, občina Dobrunje, za vsako po 25.000 Din, Sela pri Kamniku 20.000 Din, Gaberje pri Novem mestu 30.000 Din, občina Sv. Katarina nad Tržičem za šolo v Lomu 25.000 Din, za šolo v Zg. Dolini 15.000 Din; za šolo v Zaplani 30.000 Din, Škofja Loka 50.000 Din; b) za popravilo šole: Reteče, občina Stara Loka 10.000 Din, Smarjeta na Dolenjskem 30.000 Din, Tržišče 30.000 Din, Velika Dolina 25.000 Din, Mirna peč 30.000 Din, Banja Loka 30.000 Din, Hamec 10.000 Din, Studenec nad Krškem 15.000 Din, Šentgotard 10.000 Din, Smarje pri Ljubljani 10.000 Din, Trata nad Škofjo Loko 10.000 Din, Velike Lašče 10.000 Din, Zalag pri Komendi 20.000 Din, Leskovec pri Krškem 10.000 Din, Studenec-Ig 10.000 Din, Brdo pri Lukovici 5000 Din, Svibno pri Radčah 2000 Din, Bučka 5000 Din, Nomenj 8000 Din, Planina, okraj Črnomelj 5000 Din, Javorje nad Škofjo Loko 20.000 Din, Sela pri Šumберку 30.000 Din, Sv. Anton pri Rajhenburgu 25.000 Din, meščanska šola v Brezicah 25.000 Din; c) za šolske vodnjake, vrtove, vrtno ograje, greznice, učiteljska stanovanja itd.: Jarše 1000 Din, St. Lovrenc na Dolenjskem 3000 Din, Mozelj 1500 Din, Trstenj 2500 Din, Javorniški Rovt 3000 Din, Korin 5000 Din, Skaručna 2500 Din, Zalna 5000 Din, D. M. v Polju 1000 Din, Radeče 10.000 Din, Črnuče 5000 Din, Zvirče 5000 Din, Zužemberk 10.000 Din, Gor. Pirniče 2500 Din, Bosliva loka 3000 Din, Kamna gorica 5000 Din, Križe pri Tržiču 5000 Din, Šent Jernej 1000 Din, Smartno pri Kranju 5000 Din, Rakek 15.000 Din, Boštanj 2000 Din, Turjak 2000 Din, Breznica 5000 Din, Božakovo 1000 Din, Blanca ob Savi 5000 Din, St. Jurij pri Grosupljem 2500 Din, Veliki trn 2000 Din, Kapele 10.000 Din, Luce 1000 Din.

— **Nagrada uradnim zdravnikom za zdravniški pregled.** Prosvetni oddelek v Ljubljani je razposlal naslednjo okrožnico, izdano po prosvetnem ministrstvu: Prosvetno ministrstvo se je obrnilo za pojasnilo na ministrstvo za narodno zdravje z aktom sledeče vsebine: V več slučajih je to ministrstvo primorano, da v službenem interesu ukaže po prosvetnih oddelkih oblastnim sanitetnim referentom, da izvršijo pregled nad kakim obolnim prosvetnim delavcem, ki pa v svoji prošnji tega ne zahteva. V takih slučajih se pojavi vedno spor glede izplačila zdravniške nagrade, ker pregledani nočejo plačati te nagrade in to v smislu čl. 108. uradniškega zakona. — Ministrstvo za narodno zdravje je poslalo sledeči odgovor: Temu ministrstvu je čast sporočiti, da po čl. 192. finančnega zakona za 1928/29. l. nimajo državni in samoupravni zdravniški pravice do zdravniške nagrade takrat, ko vršijo pregled v smislu čl. 108. uradniškega zakona, na zahtevo državnih oblasti. Pravico do nagrade v tem slučaju imajo tedaj, če obstoja prošnja uslužbenca.

— **V prosvetnem ministrstvu** se je 4. aprila sestala komisija, ki bo pregledala ves učni načrt, ki je dosedaj veljal na osnovnih in srednjih šolah.

— **Učiteljska društva, odnosno izobraževalni krožki,** ki so prejeli brošuro „Liberalizem in „Sociologija“ in še niso poravnali pripadajočih, dolžnih zneskov — opozarjamo zadnjikrat na plačilo teh, ker bomo sicer primorani dolžne vsote prisilnim potom izterjati.

— **Učiteljska društva,** ki še niso nakazala poverjeništvu za centralo Beograd doplačilo za l. 1927/28. a 5 Din za vsakega člana, prosimo, da store to do 15. t. m.

— **Ona učiteljska društva,** ki do danes niso poravnala dolga napram poverjeništvu do konca februarja in ki niso poslala zapadlih mesečnih prijav — prejmejo njihovi člani (ce) stanovske liste samo še danes. — **Uprava poverjeništvu UJU Ljubljana.**

— **Učitelj in mladina.** V tisku je knjižica (Albina Čebularja: „Strički Matički, ki je namenjena učitelstvu in mladini. Posebno na nižji stopnji se učitelj trudi in muči ob izbiranju pesme za memoriranje. Težko je najti prav dobre pesmice za to plast mladine, da se ta zanje ogreje in se jih uči z radostjo na licih. Ta mladina je najbolj izbirčna in hoče le iskreno, zvočno in jako nazorno snov. V omenjeni zbirki dobiš pa samo izbrana dela, ki bodo kar tekla v mlada srčeca! Zbirka bo dotiskana za teden dni.

— **Tomo Jedlinič: Kratka srpska ili hrvatska slovnica.** I. i II. del. Z razpisom z dne 22. marca 1929. O. N. Br. 19.040. je gojenjo knjigo odobrilo ministrstvo prosvete kot učenik privatnega izdajanja za višje razrede osnovnih šol in za vse razrede meščanskih šol. Cena knjigi 10 Din. Založnica Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

— **Anton Bošče: Pesmi.** Celje 1929. — Izšla je zbirka pesmi pod gornjim naslovom in se dobiva v vseh knjigarnah.

— **Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.**

— **Žitnih kav je več vrst, ŽIKA** je pa samo ena. Zaradi njenih velikih vrednosti za zdravje ima vedno več prijateljev. Ni čudno, če se pojavljajo tudi ponaredbe. Pri nakupu je paziti zato na ime „ŽIKA“.

— **Odrecite se kajenju,** ker dim kvari zaveze. — **Le, če vzamete za pranje SCHICHOV „RADION“,** lahko kadite brez skrbi.

Pokret učiteljic.

IZREDNI OBČNI ZBOR »DRUŠTVA UČITELJIC V LJUBLJANI«

dne 28. marca t. l. ob 9. uri dopoldne na šentjakovski šoli. Dnevni red: 1. Društvena poročila. 2. Izvolitev častnih članic. 3. Predavanje prof. Minke Skabernetove: »Pedagoški teden na Dunaju«. 4. Slučajnosti.

I. in II. Predsednica Milka Umbergerjeva pozdravi navzoče tovarišice, ki so se zbrale v lepem številu, da pokažejo zanimanje za naše društvo in počaste najzaslužnejši članici, Janjo Miklavčičevo in Vito Zupančičevo.

Obe sta med slov. učiteljicami izraziti osebnosti, ki sta si s svojim plodonosnim delom v šoli in v javnosti pridobili ugled in spoštovanje ne samo v učiteljskih, temveč tudi v najširših krogih. Če pa poudarimo njune zasluge za naše društvo, ki sta ga pred 30 leti ustanovili in vodili skozi vso dobo, smemo trditi, da se imamo za obstoj društva zahvaliti predvsem njima. Prvi sta se pogovori za izenačenje prejemkov učiteljic z učitelji, vse pridobitve, ki jih more društvo izkazati, so v veliki meri njuna zasluga. Poleg nšteti predavanj, vlog, spomenic, intervencij, raznih izobraževalnih tečajev, ki jih je društvo priredilo in oskrbelo, sta imeli obe v svojih načrtih kot končen cilj »Dom učiteljic«.

Me, kot njihove naslednice, se čutimo dolžne, da nadaljujemo njihovo delo in hočemo delati predvsem na to, da se uresniči njuna in tudi naša največja želja, da si zgradimo učiteljice svoj dom.

V dokaz naše hvaležnosti in spoštovanja Vaju izvolimo danes za častni članici našega društva.

Kakor sta skromni sami, kakor je skromno naše društvo, tako je skromen tudi naš dar. Poklanjamo Vama prva dva kamna kot temelj za naš bodoči dom:

»Kamen Janje Miklavčičeve« in »Kamen Vite Zupančičeve« in s tem ustanavljamo fond za zgradbo »Doma učiteljic v Ljubljani«.

Vse navzoče tovarišice z navdušenimi vzkliki izrazijo svoje priznanje. Nato se vname živahen razgovor, kako bi se pridobilo vse učiteljice in tudi širšo javnost za naš načrt.

Tov. Vodetova predlaga, naj bi se že sedaj mislilo na to, da bi učiteljice zgradile dom v takem obsegu, da bi se moglo dati na razpolago nekaj prostorov tudi drugim ženskim društvom, ki bi tudi prispevala k zgradbi in vzdrževanju. Zato naj bi se naziv zgradbe posplošil in izpremenil v »Ženski dom Društva učiteljic v Ljubljani«.

Predlog se sprejme s pristankom, da bi si vodstvo doma v vsakem oziru pridržalo »Društvo učiteljic«.

Poverjenicam po deželi se naroča, naj skušajo pojasniti tovarišicam in tudi tovarišem, da naš načrt noče biti nikaka zapreka njihovi akciji glede Učiteljskega doma. Dom učiteljic ni mišljen samo kot zavetišče ostarih učiteljic, temveč bi bil s tem združen tudi internat za deklice in še druge naprave, ki bi dvignile ugled našega celokupnega stanja, bi pospešile razvoj in napredek žene in bi služile predvsem učitelstvu z dežele. Zato pozivamo vse tovariše in tovarišice, da se medsebojno podpiramo!

Dalje poroča predsednica, da zavetišče za dijakinje, ki ga je prevzelo naše društvo, deluje od Božiča. Oskrbovala ga je tovarišica Mehletova. Posluževalo se ga je približno 20 učenk I. dekliske meščanske šole v Ljubljani. S podporami, ki smo jih že prejeli in ki so nam še obljubljene, nameravamo zavetišče opremiti s potrebnim inventarjem, tako da bi se s prihodnjim šolskim letom lahko razširilo tudi za dijakinje II. realne gimnazije in event. učiteljšča.

III. Članica prof. Minke Skabernetove poroča o svojih vtisih, ki jih ima od ekskurzije na Dunaju. To poročilo prinesemo na drugem mestu.

Navzoče tovarišice se navdušene zahvalijo predavateljici za prelepo in zanimivo predavanje.

IV. Ker ni nobenega predloga več, se zaključijo zborovanje.

Tovarišicam z dežele so se izročile nabitne pole za fond našega doma. Vse tovarišice, ki so jih prevzele, naprosamo, da javijo društvu po dopisnici število kamna, za katerega nabirajo. — M. Sodnik, t. č. tajnika.

Mladinska Matica.

Vse poverjenike prosimo, da zanesljivo predložijo najpozneje do 10. aprila vse naročilnice za letošnje leto ter da nakazuje vse dolžne zneske do istega roka na Mladinsko Matico.

Če bi kdo ne imel več poštne položnice, ki jo lahko preskrbi pri vsakem poštnem uradu ter naslovi nakazilo v korist čevknege računa štev. 11.153.

Dodatno k naši zadnji notici o neverjetni pasivnosti nekaterih šol, ki tudi letos niso mogle dobiti pri sto in več otrocih niti enega samega naročnika za Mladinsko Matico, naj navdušimo v karakteristiko razlike med posameznimi učitelji dopis tovariša poverjenika iz Sv. Danijela, v katerem se opravičuje, ker ni mogel kljub dobri agitaciji doseči letos več kot 44 na svoji šoli. Upa pa, da bo drugo leto število naraslo, ker raste tudi med ljudstvom zanimanje za knjige Mladinske Matic.

Tu se opravičuje tovariš, ker ni mogel doseči 45%, drugod pa mečejo učitelji krivdo na revščino, ker niso dosegli niti enega odstotka.

„Mi gremo lahko tudi v gledališče,“

pravi mlada gospa Mica. „Tudi takrat ko peremo, imamo časa, ker nam je težko opravilo pranja odvzel RADION, ki pere sam.“

RADION pere sam!

Varuje perilo!

Pevski zbor UJU učiteljstva.

ČLANOM PEVSKEGA ZBORA.

Kakor že javljeno, je pevska vaja za ženski zbor v petek ob 20. uri, za mešan v soboto 6. t. m. ob 8. uri. Opoldne odhod v Maribor.

Apeliramo na članstvo, da se polnoštevilno udeleži vaje, da bosta koncerta v Mariboru in v Trbovljah čim najlepše uspela. Na zabite, da je uspeh nastopov odvisen od vsakega poedinega pevca! Torej vsi in pravočasno! Do videnja!

Odbor.

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f. Potovanje v Bolgarijo. Na XII. fer. zborovanju 28. marca v Ljubljani so bili sprejeti sledeči sklepi: Načrt potovanja je bil sprejet z event. izpremembo, da se izlet na Rilo-planino opusti, ako bi ne bilo prometnih sredstev. Da se odpomore nedostatku, ki se je pokazal pri manifestacijskem potovanju leta 1926. po CSR, je bil sklep, da se vsaj v najmanjši meri pripravimo na petje narodnih pesmi, ne s koncertnega stališča, ampak z družabnega, da ne bomo ob priliki družabnih večerov pri pogrnjenih mizah v zadregi. Zato obveščam in naprosam, da vsak tovariš(ica), ki se je že prijavil, navede s prigrizom tudi glas, ki ga poje, kakor se mu pošljejo note dotičnih pesmi. Pevska vaja bi bila v Binkoštih in pred odhodom v Bolgarijo. Vse predloge in želje glede petja pošljite tov. F. Logarju, Laporje pri Slov. Bistrici, ki je prevzel pevski aranžma potovanja. — Leta 1926. se je prijavilo za potovanje po CSR okrog 70 tovarišev(ice) potovanja se je pa v resnici udeležilo komaj polovica prijavljenih; tako se po eni strani niso mogli udeležiti potovanja drugi tovariši, ki bi se radi udeležili, ker je bilo število prijavljenih popolno, na drugi strani pa je bilo pripravljeno za javljeno število tovarišev(ice). Da bi ne bilo mogoče letos zopet isto, je bil sprejet predlog za (kzv. »garancijski znesek« v višini 100 Din, ki se v slučaju udeležbe vsteje v potovalne stroške, v slučaju neudeležbe znesek zapade v korist UFS. Obveščam vse tovariš(ice), da pošljejo ta »garancijski znesek« skupno s prigrizom in pristopnino po poštni položnici na moj naslov. Upoštevali se bodo samo on prigrizi, ki bodo ustrezali navednim malenkostnim pogojem! — Mrovlje.

—f. Vsem učiteljem-ferijalcem v Sloveniji. Radi razbremenitve dela je prevzel poverjeništvu UFS za Slovenijo tov. Adamič Netko, Zagorje ob Savi, do katerega naj se obrnejo tovariš(ice) za informacije glede UFS. — Za vsako informacijo znamko za odgovor! — Mrovlje, glav. pov.

Zbirka

za „Učiteljska domova“.

UČITELJSKI DOM V LJUBLJANI.

Darovali so: Josip Rakovšek iz Ljubljane 100 Din, Ivo Erbežnik iz Ljubljane 110 Din, in sicer: V. Zahraščnik 30 Din, V. Debeljak 20 Din, R. Horvat 20 Din, Vida Horvat 10 Din, P. Wrischer 10 Din, J. Siceri 10 Din in T. Juvaneč 10 Din; Angela Cencič iz Kamnika 100 Din, Kristina Sturm iz Mavričena 50 Din, Josip Benedek, nadučitelj v pokoju iz Ljubljane 50 Din, Feliks Benedek, načelnik državne železnice iz Ljubljane 100 Din, Marija Rupnik iz Kamnika 100 Din, skupaj 710 Din. Skupaj doslej od razlik darovanih 11.515 Din, iz česar sledi, da je učiteljsvo ljubljanske oblasti zaostalo v tekmovanju z učitelstvom mariborske oblasti. — Josip Kobal, blagajnik.

Stanovska organizacija UJU

Iz poverjeništvu UJU.

—pov. Pevski zbor Moravskih učiteljev. Poverjeništvu je prejelo nastopni dopis: Trenutno tovariši, dragi bratje! Spominj na trenutke, ki smo jih preživeli med Vami, nam ostanejo nepozabni. Izkazali ste nam toliko bratske ljubavi, toliko uslug, da zares ne vemo, kako bi se Vam oddolžili. Sprejmite, prosimo, vsaj naš »P a m a t n i k«, ki ga istočasno pošiljamo kot znak naše hvaležnosti in spominj na nas. Z bratskim pozdravom! Stanislav Tauber l. r., predsednik. — Fran Kodčik l. r., tajnik.

Vabila:

— NOVOMESKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje 13. aprila 1929 ob 10. uri na deški osnovni šoli v Novem mestu po običajnem dnevnem redu. Poleg tega predava g. pisatelj F. Finžgar o »Psihi našega kmetijstva«. K prav obilni udeležbi vabi — odbor.

— SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ bo zborovalo v soboto 27. aprila 1929 v osnovni šoli na Polzeli. Pričetek ob 9. uri 15 min. Na dnevnem redu: predavanje tov. E. Vranca o hospitacijah v poizkusnih šolah v Berlinu, Leipzigu, Dresdenu in na Dunaju; praktični nastop istega tovariša v razredu; poročilo o običnem zboru Pedagoške centrale v Mariboru. — Naj nihče ne manjka! Za skupni obed naj se vsakdo javi vsaj 3 dni pred zborovanjem tovarišu Šotlerju na Polzeli. —

„UČITELJSKA TISKARNA“ V LJUBLJANI

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Vabilo

na

XXVI. redni občni zbor,

ki bo

v četrtek, dne 9. maja 1929, ob 10. uri v Ljubljani
v dvorani mestnega magistrata.

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega sveta o združnem poslovanju.
2. Čitanje revizijskega poročila Zveze slovenskih zadrug z dne 29. marca 1929.
3. Poročilo upravnega sveta o računskem zaključku za leto 1928.
4. Poročilo nadzorstva o računskem zaključku in o poslovanju upravnega sveta.
5. Predlog upravnega sveta o razdelitvi čistega dobička.
6. Volitev v upravni svet.
7. Volitev v nadzorstvo.
8. Slučajnosti. Posebni predlogi se morajo naznaniti upravnemu svetu vsaj tri dni pred občinim zborom.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil v zmislu § 31. pravil pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

Upravni svet.

Kronika.

IZ POLEMIKE O URADNISKEM VPRAŠANJU.

Ivan Hribar piše med drugim:

Veliki smoter, ki si ga je postavil naš narodni kralj, da reši državo neznosnih in pogubnih posledic izrodilnega parlamentarizma ter jej pridobi v svetu ugleda in kredita, je mogoče doseči le s temeljitim izboljšanjem državne uprave. Le ta se bo izboljšala le tedaj, če si ustvarimo upravni aparat, ki bo funkcioniral pravično, točno in vestno. Ta aparat pa ne sme biti odvisen od političnih strank. On mora biti stalen, kakor so stalni sodniki, ker le kontinuiteta ustvarja smotnostno upravo.

V politično prepričanje upravnih uradnikov se seveda ne sme posegati, v kolikor se giblje v mejah zakonov; toda v službi ga ne smejo nikdar uveljavljati. Njihova naloga mora biti, da povsem nestransko in nasproti vsem državljanom (nako vrše zakone, ker le taka uprava ustvarja pravno sigurnost, ki je glavni predpogoj za medsebojno zaupanje in ki edino more vesti k zadovoljnosti in blagostanju tega dvema najmočnejšima stebroma državne zgradbe. Zato je po mojem mnenju potrebna revizija uradniškega zakona v tem smislu, da se določi najstrožje kazni za vsako zlorabo urada in službe.

Pa še nekaj drugega, kar prijatelji dela in reda z veliko skrbjo opažajo, da se je razpasla ponekod jako bohotno v naši državni upravi, je treba z vso energijo in skrajno brezobzirnostjo odpraviti. Na mesto komandite, ki se nevarno uveljavlja v mnogih uradih in je lastna zlasti nekaterim višjim uradnikom, ki bi imeli dajati svojemu podrejenemu osebju dober vzgled, mora stopiti marljivost, mesto površnosti vestnost, mesto počasnosti ekspeditivnost.

Vse to ima država pravico in dolžnost terjati od svojega uradništva in bo — ako svojo nalogo prav umeva in hoče, da bo kdaj dobro urejena — tudi res zahtevala. Nasproti temu pa ima tudi nujno dolžnost, da svoje uradniške plače tako, da jim bo mogoče pošteno važnosti stanu in ugledu države primerno živeti, za svoje rodne skrbeti in starosti brez bojazni gledati v obraz.

Stalnost državnih uradnikov je predpogoj dobre uprave, je edino poročstvo za red, ki mora ali pa bi vsaj moral v njej vedno vladati.

Uradništva je v nekih uradih absolutno preveč. Prišlo je v urade po zakonitih stopnicah stransko-politične protekcije. Ono je ne samo breme državnih blagajni, temveč — v slučajih, v katerih sploh v urade prihaja — tudi ostalim uradnikom v napotje. Tako uradništvo brez usmiljenja iz uradov! Naj se mu izplačajo odpravnine, kjer je to po zakonu opravičeno. Ta izdelek bo vse, kakor produktivnejši, ko sedanje izplačevanje službenih prejemkov, ker bo v veliki meri povečal udejstvovanje drugih, upravi res potrebnih uradnikov. Če se potem k tako pridobljenim prihrankom pridoda še neka vsota, lahko bo službene prejemke na pravo število reducirane državnega uradništva zvišati tako, da bo država lahko z vsem avtoritativnim naglaskom zahtevala od svojih uradnikov absolutno poštenje in da bo mogla brez ozira na desno in levo čistiti njihove vrste od nevednikov.

Pletene spomladanske kostume, lumberje, jumperje, telovnike, nogavice i. t. d. izdeluje najceneje tvrdka

FR. M. ROZMAN, Ljubljana, Židovska ulica 7. Naročila v najkrajšem času. Vedno najnovejši vzorci.

O učiteljskih organizacijah v tujih državah.

PRIHRANKI ČESKOSLOVENSKE MLADINE.

(E. Lippert. — A. Lajovic.)

Na šolski razstavi glavnega mesta Prage, na razstavi sodobne kulture v Brnu je bilo z diagrami ponazorjeno varčevanje češke mladine iz 40 osnovnih in 82 meščanskih šol iz Prage v l. 1927. Po diagramu je prihranilo 8541 otrok navedenih osnovnih šol 1.994.160 Kč in 9585 otrok meščanskih šol 2.098.454 Kč. Tedaj je 1 otrok osnovne šole prihranil na leto 233 Kč in 1 otrok m.š. šole pa 218 Kč. — Zveza čeških hranilnic ima med šolsko mladino 154.911 železnih hranilnikov, iz katerih se vlagajo učencem prihranki in njihove knjižice. Največ teh hranilnikov je na Češkem, t. j. 109.798, na Moravskem in v Šleziji 42.373 in na Slovaškem dosedaj samo 2740. Otrokom, ki vstopajo v prvi razred osnovnih šol, dajejo nekatere hranilnice vložne knjižice z vložkom 1 Kč, 2 Kč, 3 Kč, 5 Kč, pa tudi po 10 Kč, 20 Kč in celo 50 Kč, da tako podpre varčnost otrok, zakaj vložen denar se ne more dvigniti prej, kakor po dovršenem 21. letu, torej s polnoletnostjo. V l. 1927. so razdelile hranilnice 261.283 hranilnih knjižic in nabrle od učencev na nje 79.743.230 Kč. Kako se razvija varčnost otrok najbolje dokazuje primer mesta Kraljevo Polje pri Brnu na Moravskem. V mestni hranilnici je bilo v letu 1908. otroških hranilnih vlog v celoti 1203.90 Kč, v l. 1918. že 58.264.33 Kč in v l. 1927. pa 3.641.485.41 Kč.

Tako poroča naš odlični prijatelj E. Lippert iz Prage. Kaj se je pa med slovensko mladino storilo v zadnjih desetih letih za povzdigo varčnosti? Ustanovila se je poštna hranilnica, kjer lahko vloži šolska deca vsak, tudi desetparsi prihranek. Nekatere hranilnice imajo nekoliko železnih nabiralnikov med mladino, toda ti so tako redko sejani, da n. pridejo v poštev. Nobena hranilnica ne izkazuje posebej koliko vlog ima od šolske obvezne mladine, šole same pa tudi ne posvečajo varčnosti in njenemu vzgojnemu pomenu in povzdigi sile narodnega gospodarstva prav nikake pažnje in to ponajveč radi tega, ker učitelji sami niso dosti poučeni o tej prevažni panogi in si v nobenem slučaju še sami ne znajo pomagati, kaj šele da bi vedeli za važnost hranilnic in poznali ustroj hranilnic.

Izmed privratnikov in privatnih ustanov gre v prvi vrsti gotovo pohvala hranilnemu oddelku konsumnega društva za Slovenijo, ki je založilo lične hranilne karte, po vzorcu predvojnih hranilnih kart poštne hranilnice na Dunaju. Dalje omenjam uvedbo »Čebele«, ki so poslovala med člani raznih prosvetnih društev in ki so jih zopet izvečine vodili duhovniki. Kar je bilo pred vojno šolskih hranilnic, so vse lepo zaspale, češ, saj sedaj nima nihče denarja, kdo bo pa varčeval, stari vneti voditelji teh šolskih hranilnic so odšli iz aktivne službe, mlajše moči pa nimajo za realnost tega življenja zmisla, pa ne časa in ne volje. Na naši šoli posluje sedaj hranilnica Podmladka že tretje leto in se čisto lepo razvija. Seveda pa bratov Čehov še zdavnaj ne bomo dohiteli. Ostanemo nam pač tudi tu še za dolgo vrsto let »Nedosegljivi vzor«.

V Tržiču, 29. marca 1929.

Radijski aparat

je postal danes že kulturna potreba vsakega inteligenta. Zlasti učitelstvu ustvarja potrebno zvezo z vsemi kulturnimi centri sveta in jim nosi — nositeljem izobrazbe — izobrazbo v hišo!

Najboljše in najcenejše aparate, sestavne dele in vsa navodila Vam da

Radijska postaja Ljubljana

Miklošičeva cesta 5 Telefon 3190

Plaćila tudi na obroke!

Nove knjige.

—k Dr. M. Rus: Prva pomoč. Oblastni odbor Podmladka Rdečega križa v Ljubljani je začel izdajati lastno knjižnico, ki bo obsegala predvsem delce socialne, zdravstvene in poučne vsebine, časih pa tudi leposlovne. Prvi, pravkar izšli zvezek tvori dr. Rusova »Prva pomoč«, ki bo izborna služila svojemu namenu. Na kratko je v njej v sliki in besedi povedano vse, kar mora vedeti vsak človek za prvo pomoč, zato smo prepričani, da bo prišla prepotrebna brošurica v šlednjo slovensko hišo. Njena cena je jako lična, cena pa upravn. meznata (3 Din, za člana PRK pa 2-50 Din). Naslednji zvezek, ki bo obsegal dr. Bevkove »Zdravilne rastline«, je tudi že v tisku. Novo knjižnico vsem najtopleje priporočamo.

Očka ali si prinesel „OVOMALTINE“?

Skrbni roditelji vedo prav dobro, da organizem, ki se nahaja v razvitku, ne potrebuje niti čokolade, niti sladkorčkov. Izmed važnih redilnih snovi, ki služijo za vzdrževanje in moč organizma, vsebujejo sladkorčki samo sladkor, a čokolada razen sladkorja še malo redilno vrednost kakaoa.

Vitaminski ne prihajajo v organizem s čokolado. Ti vitamini, ki so potrebni za razvoj kostnega in živčnega sistema, se nahajajo v sladi, mleku in jajcih. Vse redilne sestavine teh naravnih redilnih sredstev in tudi njih vitamini, se nahajajo v koncentrirani formi v

OVOMALTINE

Ako hočemo, da bodo otroci zdravi in odporni, da ne obetijo napora šole in učenja, dajajmo jim za zajutr in južino v mleko 2-3 kovine žličke OVOMALTINE, ki jo ceni, radi dobrega okusa, mlado in staro.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah po 18-50 Din za zavitek.

Zahtevajte, sklicujoč se na ta list brezplačne vzorce od DR. A. WANDER, D. D. ZAGREB.

Splošnih Cudez

je bilo glasovitih v starih časih.
Danes obstoji samo eno čudo,
zato pa tem bolj znano po svojih
7 prednostih, a to je

Schicht Terpentin-Milo s svojimi prednostmi

—k Les fins et l'organisation de la Société des Nations. — Genève 1929. Sekretarijat »Društva narodov« izdaja informativne brošure o svojem delu in organizaciji. Zadržnja taka publikacija, ki je izšla v založništvu Društva narodov, je gori omenjena, ki je bila razposlana brezplačno vsem prosvetnim časopisom.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu. Albin Čebular: Učenceva samodelavnost v moderni obliki, in Ado Makarovič: Kazen — oba članka smo oddali uredništvu »Popotnika«, ker spadata v »Popotnike«.

—lu Iz tehniških razlogov smo morali nekaj člankov in dopisov odložiti za prihodnjo številko.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene obelastva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—.

Šolskim vodstvom se priporoča za časa izletov hotel »Central« na Bledu. Hotel leži tik jezera. — Cena obeda 8 Din juha, 2 prikuhi, goveje meso. Cena obeda 10 Din juha, 2 prikuhi, pečenka. Juha in 2 prikuhi 6 Din. Čolni po najnižji ceni na razpolago.

Se priporoča hotel »Central«, Bled.

„UČITELJSKA TISKARNA“ V LJUBLJANI

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Vabilo

na

XXVI. redni občni zbor,

ki bo

v četrtek, dne 9. maja 1929, ob 10. uri v Ljubljani
v dvorani mestnega magistrata.

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega sveta o združnem poslovanju.
2. Čitanje revizijskega poročila Zveze slovenskih zadrug z dne 29. marca 1929.
3. Poročilo upravnega sveta o računskem zaključku za leto 1928.
4. Poročilo nadzorstva o računskem zaključku in o poslovanju upravnega sveta.
5. Predlog upravnega sveta o razdelitvi čistega dobička.
6. Volitev v upravni svet.
7. Volitev v nadzorstvo.
8. Slučajnosti. Posebni predlogi se morajo naznaniti upravnemu svetu vsaj tri dni pred občinim zborom.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil v zmislu § 31. pravil pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

Upravni svet.

Kronika.

IZ POLEMIKE O URADNISKEM VPRAŠANJU.

Ivan Hribar piše med drugim:

Veliki smoter, ki si ga je postavil naš narodni kralj, da reši državo neznosnih in pogubnih posledic izrodilnega parlamentarizma ter jej pridobi v svetu ugleda in kredita, je mogoče doseči le s temeljitim izboljšanjem državne uprave. Le ta se bo izboljšala le tedaj, če si ustvarimo upravni aparat, ki bo funkcioniral pravično, točno in vestno. Ta aparat pa ne sme biti odvisen od političnih strank. On mora biti stalen, kakor so stalni sodniki, ker le kontinuiteta ustvarja smotnostno upravo.

V politično prepričanje upravnih uradnikov se seveda ne sme posegati, v kolikor se giblje v mejah zakonov; toda v službi ga ne smejo nikdar uveljavljati. Njihova naloga mora biti, da povsem nestransko in nasproti vsem državljanom (nako vrše zakone, ker le taka uprava ustvarja pravno sigurnost, ki je glavni predpogoj za medsebojno zaupanje in ki edino more vesti k zadovoljnosti in blagostanju tega dvema najmočnejšima stebroma državne zgradbe. Zato je po mojem mnenju potrebna revizija uradniškega zakona v tem smislu, da se določi najstrožje kazni za vsako zlorabo urada in službe.

Pa še nekaj drugega, kar prijatelji dela in reda z veliko skrbjo opažajo, da se je razpasla ponekod jako bohotno v naši državni upravi, je treba z vso energijo in skrajno brezobzirnostjo odpraviti. Na mesto komanditete, ki se nevarno uveljavlja v mnogih uradih in je lastna zlasti nekaterim višjim uradnikom, ki bi imeli dajati svojemu podrejenemu osebju dober vzgled, mora stopiti marljivost, mesto površnosti vestnost, mesto počasnosti ekspeditivnost.

Vse to ima država pravico in dolžnost terjati od svojega uradništva in bo — ako svojo nalogo prav umeva in hoče, da bo kda' dobro urejena — tudi res zahtevala. Nasproti temu pa ima tudi nujno dolžnost, da svoje uradniške plače tako, da jim bo mogoče pošteno važnosti stanu in ugledu države primerno živeti, za svoje redbine skrbeti in starosti brez bojazni gledati v obraz.

Stalnost državnih uradnikov je predpogoj dobre uprave, je edino poročstvo za red, ki mora ali pa bi vsaj moral v njej vedno vladati.

Uradništva je v nekih uradih absolutno preveč. Prišlo je v urade po zakonitih stopnicah stransko-politične protekcije. Ono je ne samo breme državnih blagajni, temveč — v slučajih, v katerih sploh v urade prihaja — tudi ostalim uradnikom v napotje. Tako uradništvo brez usmiljenja iz uradov! Naj se mu izplačajo odpravnine, kjer je to po zakonu opravičeno. Ta izdelek bo vse, kakor produktivnejši, ko sedanje izplačevanje službenih prejemkov, ker bo v veliki meri povečal udeleževanje drugih, upravi res potrebnih uradnikov. Če se potem k tako pridobljenim prihrankom pridoda še neka vsota, lahko bo službene prejemke na pravo število reducirane državnega uradništva zvišati tako, da bo država lahko z vsem avtoritativnim naglaskom zahtevala od svojih uradnikov absolutno poštenje in da bo mogla brez ozira na desno in levo čistiti njihove vrste od nevednikov.

Pletene spomladanske kostume, lumberje, jumperje, telovnike, nogavice i. t. d. izdeluje najceneje tvrdka

FR. M. ROZMAN, Ljubljana, Židovska ulica 7. Naročila v najkrajšem času. Vedno najnovejši vzorci.

O učiteljskih organizacijah v tujih državah.

PRIHRANKI ČESKOSLOVENSKE MLADINE.

(E. Lippert. — A. Lajovic.)

Na šolski razstavi glavnega mesta Prage, na razstavi sodobne kulture v Brnu je bilo z diagrami ponazorjeno varčevanje češke mladine iz 40 osnovnih in 82 meščanskih šol iz Prage v l. 1927. Po diagramu je prihranilo 8541 otrok navedenih osnovnih šol 1.994.160 Kč in 9585 otrok meščanskih šol 2.098.454 Kč. Tedaj je 1 otrok osnovne šole prihranil na leto 233 Kč in 1 otrok m.š. šole pa 218 Kč. — Zveza čeških hranilnic ima med šolsko mladino 154.911 železnih hranilnikov, iz katerih se vlagajo učencem prihranki in njihove knjižice. Največ teh hranilnikov je na Češkem, t. j. 109.798, na Moravskem in v Šleziji 42.373 in na Slovaškem dosedaj samo 2740. Otrokom, ki vstopajo v prvi razred osnovnih šol, dajejo nekatere hranilnice vložne knjižice z vložkom 1 Kč, 2 Kč, 3 Kč, 5 Kč, pa tudi po 10 Kč, 20 Kč in celo 50 Kč, da tako podpre varčnost otrok, zakaj vložen denar se ne more dvigniti prej, kakor po dovršenem 21. letu, torej s polnoletnostjo. V l. 1927. so razdelile hranilnice 261.283 hranilnih knjižic in nabrle od učencev na nje 79.743.230 Kč. Kako se razvija varčnost otrok najbolje dokazuje primer mesta Kraljevo Polje pri Brnu na Moravskem. V mestni hranilnici je bilo v letu 1908. otroških hranilnih vlog v celoti 1203.90 Kč, v l. 1918. že 58.264.33 Kč in v l. 1927. pa 3.641.485.41 Kč.

Tako poroča naš odlični prijatelj E. Lippert iz Prage. Kaj se je pa med slovensko mladino storilo v zadnjih desetih letih za povzdigo varčnosti? Ustanovila se je poštna hranilnica, kjer lahko vloži šolska deca vsak, tudi desetparsi prihranek. Nekatere hranilnice imajo nekoliko železnih nabiralnikov med mladino, toda ti so tako redko sejani, da n. pridejo v poštev. Nobena hranilnica ne izkazuje posebej koliko vlog ima od šolske obvezne mladine, šole same pa tudi ne posvečajo varčnosti in njenemu vzgojnemu pomenu in povzdigi sile narodnega gospodarstva prav nikake pažnje in to ponajveč radi tega, ker učitelji sami niso dosti poučeni o tej prevažni panogi in si v nobenem slučaju še sami ne znajo pomagati, kaj šele da bi vedeli za važnost hranilnic in poznali ustroj hranilnic.

Izmed privratnikov in privatnih ustanov gre v prvi vrsti gotovo pohvala hranilnemu oddelku konsumnega društva za Slovenijo, ki je založilo lične hranilne karte, po vzorcu predvojnih hranilnih kart poštne hranilnice na Dunaju. Dalje omenjam uvedbo »Čebele«, ki so poslovala med člani raznih prosvetnih društev in ki so jih zopet izvečine vodili duhovniki. Kar je bilo pred vojno šolskih hranilnic, so vse lepo zaspale, češ, saj sedaj nima nihče denarja, kdo bo pa varčeval, stari vneti voditelji teh šolskih hranilnic so odšli iz aktivne službe, mlajše moči pa nimajo za realnost tega življenja zmisla, pa ne časa in ne volje. Na naši šoli posluje sedaj hranilnica Podmladka že tretje leto in se čisto lepo razvija. Seveda pa bratov Čehov še zdavnaj ne bomo dohiteli. Ostanemo nam pač tudi tu še za dolgo vrsto let »Nedosegljivi vzor«.

V Tržiču, 29. marca 1929.

Radijski aparat

je postal danes že kulturna potreba vsakega inteligenta. Zlasti učitelstvu ustvarja potrebno zvezo z vsemi kulturnimi centri sveta in jim nosi — nositeljem izobrazbe — izobrazbo v hišo!

Najboljše in najcenejše aparate, sestavne dele in vsa navodila Vam da

Radijska postaja Ljubljana

Miklošičeva cesta 5 Telefon 3190

Plaćila tudi na obroke!

Nove knjige.

—k Dr. M. Rus: Prva pomoč. Oblastni odbor Podmladka Rdečega križa v Ljubljani je začel izdajati lastno knjižnico, ki bo obsegala predvsem delce socialne, zdravstvene in poučne vsebine, časih pa tudi leposlovne. Prvi, pravkar izšli zvezek tvori dr. Rusova »Prva pomoč«, ki bo izborna služila svojemu namenu. Na kratko je v njej v sliki in besedi povedano vse, kar mora vedeti vsak človek za prvo pomoč, zato smo prepričani, da bo prišla prepotrebna brošurica v šlednjo slovensko hišo. Njena cena je jako lična, cena pa upravn. meznata (3 Din, za člana PRK pa 2-50 Din). Naslednji zvezek, ki bo obsegal dr. Bevkove »Zdravilne rastline«, je tudi že v tisku. Novo knjižnico vsem najtopleje priporočamo.

Očka ali si prinesel „OVOMALTINE“?

Skrbni roditelji vedo prav dobro, da organizem, ki se nahaja v razvitku, ne potrebuje niti čokolade, niti sladkorčkov. Izmed važnih redilnih snovi, ki služijo za vzdrževanje in moč organizma, vsebujejo sladkorčki samo sladkor, a čokolada razen sladkorja še malo redilno vrednost kakaoa.

Vitaminski ne prihajajo v organizem s čokolado. Ti vitamini, ki so potrebni za razvoj kostnega in živčnega sistema, se nahajajo v sladu, mleku in jajcih. Vse redilne sestavine teh naravnih redilnih sredstev in tudi njih vitamini, se nahajajo v koncentrirani formi v

OVOMALTINE

Ako hočemo, da bodo otroci zdravi in odporni, da ne obetijo napora šole in učenja, dajajmo jim za zajutr in južino v mleko 2-3 kovine žličke OVOMALTINE, ki jo ceni, radi dobrega okusa, mlado in staro.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah po 18-50 Din za zavitek.

Zahtevajte, sklicujoč se na ta list brezplačne vzorce od DR. A. WANDER, D. D. ZAGREB.

je bilo glasovitih v starih časih.
Danes obstoji samo eno čudo,
zato pa tem bolj znano po svojih
7 prednostih, a to je

—k Les fins et l'organisation de la Société des Nations. — Genève 1929. Sekretarijat »Društva narodov« izdaja informativne brošure o svojem delu in organizaciji. Zadržnja taka publikacija, ki je izšla v založništvu Društva narodov, je gori omenjena, ki je bila razposlana brezplačno vsem prosvetnim časopisom.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu. Albin Čebular: Učenceva samodelavnost v moderni obliki, in Ado Makarovič: Kazen — oba članka smo oddali uredništvu »Popotnika«, ker spadata v »Popotnike«.

—lu Iz tehniških razlogov smo morali nekaj člankov in dopisov odložiti za prihodnjo številko.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene obelastva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—.

Šolskim vodstvom se priporoča za časa izletov hotel »Central« na Bledu. Hotel leži tik jezera. — Cena obeda 8 Din juha, 2 prikuhi, goveje meso. Cena obeda 10 Din juha, 2 prikuhi, pečenka. Juha in 2 prikuhi 6 Din. Čolni po najnižji ceni na razpolago.

Se priporoča hotel »Central«, Bled.

„UČITELJSKA TISKARNA“ V LJUBLJANI

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Vabilo

na

XXVI. redni občni zbor,

ki bo

v četrtek, dne 9. maja 1929, ob 10. uri v Ljubljani
v dvorani mestnega magistrata.

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega sveta o združnem poslovanju.
2. Čitanje revizijskega poročila Zveze slovenskih zadrug z dne 29. marca 1929.
3. Poročilo upravnega sveta o računskem zaključku za leto 1928.
4. Poročilo nadzorstva o računskem zaključku in o poslovanju upravnega sveta.
5. Predlog upravnega sveta o razdelitvi čistega dobička.
6. Volitev v upravni svet.
7. Volitev v nadzorstvo.
8. Slučajnosti. Posebni predlogi se morajo naznaniti upravnemu svetu vsaj tri dni pred občinim zborom.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil v zmislu § 31. pravil pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

Upravni svet.

Kronika.

IZ POLEMIKE O URADNISKEM VPRAŠANJU.

Ivan Hribar piše med drugim:

Veliki smoter, ki si ga je postavil naš narodni kralj, da reši državo neznosnih in pogubnih posledic izrodilnega parlamentarizma ter jej pridobi v svetu ugleda in kredita, je mogoče doseči le s temeljitim izboljšanjem državne uprave. Le ta se bo izboljšala le tedaj, če si ustvarimo upravni aparat, ki bo funkcioniral pravično, točno in vestno. Ta aparat pa ne sme biti odvisen od političnih strank. On mora biti stalen, kakor so stalni sodniki, ker le kontinuiteta ustvarja smotnostno upravo.

V politično prepričanje upravnih uradnikov se seveda ne sme posegati, v kolikor se giblje v mejah zakonov; toda v službi ga ne smejo nikdar uveljavljati. Njihova naloga mora biti, da povsem nestransko in nasproti vsem državljanom (naka vrše zakone, ker le taka uprava ustvarja pravno sigurnost, ki je glavni predpogoj za medsebojno zaupanje in ki edino more vesti k zadovoljnosti in blagostanju tega dvema najmočnejšima stebroma državne zgradbe. Zato je po mojem mnenju potrebna revizija uradniškega zakona v tem smislu, da se doleži najstrožje kazni za vsako zlorabo urada in službe.

Pa še nekaj drugega, kar prijatelji dela in reda z veliko skrbjo opažajo, da se je razpasla ponekod jako bohotno v naši državni upravi, je treba z vso energijo in skrajno brezobzirnostjo odpraviti. Na mesto komandite, ki se nevarno uveljavlja v mnogih uradih in je lastna zlasti nekaterim višjim uradnikom, ki bi imeli dajati svojemu podrejenemu osebju dober vzgled, mora stopiti marljivost, mesto površnosti vestnost, mesto počasnosti ekspeditivnost.

Vse to ima država pravico in dolžnost terjati od svojega uradništva in bo — ako svojo nalogo prav umeva in hoče, da bo kdaj dobro urejena — tudi res zahtevala. Nasproti temu pa ima tudi nujno dolžnost, da svoje uradniške plače tako, da jim bo mogoče pošteno važnosti stanu in ugledu države primerno živeti, za svoje rodbe skrbeti in starosti brez bojazni gledati v obraz.

Stalnost državnih uradnikov je predpogoj dobre uprave, je edino poročstvo za red, ki mora ali pa bi vsaj moral v njej vedno vladati.

Uradništva je v nekih uradih absolutno preveč. Prišlo je v urade po zakonitih stopnicah stransko-politične protekcije. Ono je ne samo breme državnih blagajni, temveč — v slučajih, v katerih sploh v urade prihaja — tudi ostalim uradnikom v napotje. Tako uradništvo brez usmiljenja iz uradov! Naj se mu izplačajo odpravnine, kjer je to po zakonu opravičeno. Ta izdelek bo vse, kakor produktivnejši, ko sedanje izplačevanje službenih prejemkov, ker bo v veliki meri povečal udeleževanje drugih, upravi res potrebnih uradnikov. Če se potem k tako pridobljenim prihrankom pridoda še neka vsota, lahko bo službene prejemke na pravo število reducirane državnega uradništva zvišati tako, da bo država lahko z vsem avtoritativnim naglaskom zahtevala od svojih uradnikov absolutno poštenje in da bo mogla brez ozira na desno in levo čistiti njihove vrste od nevednikov.

Pletene spomladanske kostume, lumberje, jumperje, telovnike, nogavice i. t. d. izdeluje najceneje tvrdka

FR. M. ROZMAN, Ljubljana, Židovska ulica 7. Naročila v najkrajšem času. Vedno najnovejši vzorci.

O učiteljskih organizacijah v tujih državah.

PRIHRANKI ČESKOSLOVENSKE MLADINE.

(E. Lippert. — A. Lajovic.)

Na šolski razstavi glavnega mesta Prage, na razstavi sodobne kulture v Brnu je bilo z diagrami ponazorjeno varčevanje češke mladine iz 40 osnovnih in 82 meščanskih šol iz Prage v l. 1927. Po diagramu je prihranilo 8541 otrok navedenih osnovnih šol 1.994.160 Kč in 9585 otrok meščanskih šol 2.098.454 Kč. Tedaj je 1 otrok osnovne šole prihranil na leto 233 Kč in 1 otrok m.š. šole pa 218 Kč. — Zveza čeških hranilnic ima med šolsko mladino 154.911 železnih hranilnikov, iz katerih se vlagajo učencem prihranki in njihove knjižice. Največ teh hranilnikov je na Češkem, t. j. 109.798, na Moravskem in v Šleziji 42.373 in na Slovaškem dosedaj samo 2740. Otrokom, ki vstopajo v prvi razred osnovnih šol, dajejo nekatere hranilnice vložne knjižice z vložkom 1 Kč, 2 Kč, 3 Kč, 5 Kč, pa tudi po 10 Kč, 20 Kč in celo 50 Kč, da tako podpre varčnost otrok, zakaj vložen denar se ne more dvigniti prej, kakor po dovršenem 21. letu, torej s polnoletnostjo. V l. 1927. so razdelile hranilnice 261.283 hranilnih knjižic in nabrle od učencev na nje 79.743.230 Kč. Kako se razvija varčnost otrok najbolje dokazuje primer mesta Kraljevo Polje pri Brnu na Moravskem. V mestni hranilnici je bilo v letu 1908. otroških hranilnih vlog v celoti 1203.90 Kč, v l. 1918. že 58.264.33 Kč in v l. 1927. pa 3.641.485.41 Kč.

Tako poroča naš odlični prijatelj E. Lippert iz Prage. Kaj se je pa med slovensko mladino storilo v zadnjih desetih letih za povzdigo varčnosti? Ustanovila se je poštna hranilnica, kjer lahko vloži šolska deca vsak, tudi desetparsi prihranek. Nekateri hranilnice imajo nekoliko železnih nabiralnikov med mladino, toda ti so tako redko sejani, da n. pridejo v poštev. Nobena hranilnica ne izkazuje posebej koliko vlog ima od šolske obvezne mladine, šole same pa tudi ne posvečajo varčnosti in njenemu vzgojnemu pomenu in povzdigi sile narodnega gospodarstva prav nikake pažnje in to ponajveč radi tega, ker učitelji sami niso dosti poučeni o tej prevažni panogi in si v nobenem slučaju še sami ne znajo pomagati, kaj šele da bi vedeli za važnost hranilnic in poznali ustroj hranilnic.

Izmed privratnikov in privatnih ustanov gre v prvi vrsti gotovo pohvala hranilnemu oddelku konsumnega društva za Slovenijo, ki je založilo lične hranilne karte, po vzorcu predvojnih hranilnih kart poštne hranilnice na Dunaju. Dalje omenjam uvedbo »Čebele«, ki so poslovala med člani raznih prosvetnih društev in ki so jih zopet izvečine vodili duhovniki. Kar je bilo pred vojno šolskih hranilnic, so vse lepo zaspale, češ, saj sedaj nima nihče denarja, kdo bo pa varčeval, stari vneti voditelji teh šolskih hranilnic so odšli iz aktivne službe, mlajše moči pa nimajo za resnost tega življenja zmisla, pa ne časa in ne volje. Na naši šoli posluje sedaj hranilnica Podmladka že tretje leto in se čisto lepo razvija. Seveda pa bratov Čehov še zdavnaj ne bomo dohiteli. Ostanemo nam pač tudi tu še za dolgo vrsto let »Nedosegljivi vzor«.

V Tržiču, 29. marca 1929.

Radijski aparat

je postal danes že kulturna potreba vsakega inteligenta. Zlasti učitelstvu ustvarja potrebno zvezo z vsemi kulturnimi centri sveta in jim nosi — nositeljem izobrazbe — izobrazbo v hišo!

Najboljše in najcenejše aparate, sestavne dele in vsa navodila Vam da

Radijska postaja Ljubljana

Miklošičeva cesta 5 Telefon 3190

Plaćila tudi na obroke!

Nove knjige.

—k Dr. M. Rus: Prva pomoč. Oblastni odbor Podmladka Rdečega križa v Ljubljani je začel izdajati lastno knjižnico, ki bo obsegala predvsem delce socialne, zdravstvene in poučne vsebine, časih pa tudi leposlovne. Prvi, pravkar izšli zvezek tvori dr. Rusova »Prva pomoč«, ki bo izborna služila svojemu namenu. Na kratko je v njej v sliki in besedi povedano vse, kar mora vedeti vsak človek za prvo pomoč, zato smo prepričani, da bo prišla prepotrebna brošurica v šlednjo slovensko hišo. Njena cena je jako lična, cena pa upravn. meznata (3 Din, za člana PRK pa 2-50 Din). Naslednji zvezek, ki bo obsegal dr. Bevkove »Zdravilne rastline«, je tudi že v tisku. Novo knjižnico vsem najtopleje priporočamo.

Očka ali si prinesel „OVOMALTINE“?

Skrbni roditelji vedo prav dobro, da organizem, ki se nahaja v razvitku, ne potrebuje niti čokolade, niti sladkorčkov. Izmed važnih redilnih snovi, ki služijo za vzdrževanje in moč organizma, vsebujejo sladkorčki samo sladkor, a čokolada razen sladkorja še malo redilno vrednost kakaoa.

Vitaminski ne prihajajo v organizem s čokolado. Ti vitamini, ki so potrebni za razvoj kostnega in živčnega sistema, se nahajajo v sladi, mleku in jajcih. Vse redilne sestavine teh naravnih redilnih sredstev in tudi njih vitamini, se nahajajo v koncentrirani formi v

OVOMALTINE

Ako hočemo, da bodo otroci zdravi in odporni, da ne obetijo napora šole in učenja, dajajmo jim za zajutr in južino v mleko 2-3 kovine žličke OVOMALTINE, ki jo ceni, radi dobrega okusa, mlado in staro.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah po 18-50 Din za zavitek.

Zahtevajte, sklicujoč se na ta list brezplačne vzorce od DR. A. WANDER, D. D. ZAGREB.

7 letovnih Čudes

je bilo glasovitih v starih časih.

Danes obstoji samo eno čudo, zato pa tem bolj znano po svojih 7 prednostih, a to je

Schicht

Terpentin-

Milo s svojimi prednostmi

—k Les fins et l'organisation de la Société des Nations. — Genève 1929. Sekretarijat »Društva narodov« izdaja informativne brošure o svojem delu in organizaciji. Zadržnja taka publikacija, ki je izšla v založništvu Društva narodov, je gori omenjena, ki je bila razposlana brezplačno vsem prosvetnim časopisom.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu. Albin Čebular: Učenceva samodelavnost v moderni obliki, in Ado Makarovič: Kazen — oba članka smo oddali uredništvu »Popotnika«, ker spadata v »Popotnike«.

—lu Iz tehniških razlogov smo morali nekaj člankov in dopisov odložiti za prihodnjo številko.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene obelastva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—.

Šolskim vodstvom se priporoča za časa izletov hotel »Central« na Bledu. Hotel leži tik jezera. — Cena obeda 8 Din juha, 2 prikuhi, goveje meso. Cena obeda 10 Din juha, 2 prikuhi, pečenka. Juha in 2 prikuhi 6 Din. Čolni po najnižji ceni na razpolago.

Se priporoča hotel »Central«, Bled.